

Tanévkezdés előtt

Iskolák felemás helyzetben

A Gheorghe Șincai Szakképző Líceum

Fotó: Nagy Tibor

Néhány nap van még iskolakezdésig. Az elkövetkező időszakban természetesen erre a lakosság zömét érintő eseményre terelődik a figyelem. Hogyan készültek fel az iskolák, milyen állapotban várják a diákokat, erre voltunk kíváncsiak. Azért is, mert a korábbi évek majdnem eseménytelen nyarai után az idén a polgármesteri hivatal augusztus 4-i beszámolójából értesültünk arról, hogy milyen munkálatok folynak megyeközpontunk tanintézményeiben.

Bodolai Gyöngyi

Három iskolában tett látogatás után meggyőződünk arról, hogy két-tőnek az épületében egészen biztos, hogy szeptember 11-től nem lehet megkezdeni az oktatást, ugyanis a felújítás még javában tart.

A Constantin Brâncuși Szakképző Líceum és az Európa Általános Iskola udvarán augusztus 29-én még kiásott földhegyek voltak, mivel a vízvezeték és a lefolyókat cserélték, és a sportpályához vezető járda térkövezése készült. Az építészeti líceum udvarán lévő földhalmok, a bejáratnál kiásott mély árok és a volt bentlakás körüli helyzet láttán nehéz volt elképzelni, hogy szeptember 11-re az udvar tervezett korszerűsítése

(Folytatás a 4. oldalon)

Értékek tisztelete Kibédén

Több kerek évfordulóra is emlékeztek Kibédén a múlt hétfői falunapokon. A szórakoztató programok mellett a település értékeiről sem feledkeztek meg.

2.

Ha nem jön a baba

Az esetek 10-20 százalékát teszik ki azok a helyzetek, amikor ismeretlen eredetű a meddőség, azaz a beható vizsgálatok nyomán sem derül fény semmiféle okra, ami akadályozná a terhességét.

5.

Kamaszkori női gondok

Romániában a szexuális nevelés, a védekezés, de még a menstruációs higiénia is gyakran tabutémának számít, a szülők az iskolától várnak el, hogy ilyen jellegű információkkal ellássa a fiatalokat, az iskola álláspontja pedig sok esetben az, hogy ilyen kényes témáról a szülőnek illene beszélgetnie a gyermekével.

6.

Kun László: versenyrekord három éremmel és összetett 2. hellyel

A marosvásárhelyi Speed Club-Jegesmedvék sportolói is dobogóra álltak a nemrég megrendezett országos gyors görkocsolya-bajnokságon, Kolozsváron, ahol az ország összes klubjából mintegy 180 sportoló állt rajthoz.

9.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm folytatja akcióját

nyugdíjas ügyfelei számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

augusztus 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Illúziókupecsek

Mózes Edith

Az elmúlt évben az éppen fungáló szociáldemokrata-liberális kormányokkal szembeni kritikákból kovácsol politikai tőkét az AUR. A választások közeledtével egyre jobban „belejött” az ígéretésekbe. Már a holdat és a csillagokat igéri a reménytelenségben vergődő embereknek. Reméli, hogy a választások után beleszólása lesz a dolgok menetébe.

Ha megnézzük az ígéretlistát, kiderül, hogy nem sok köze van a valósághoz, de a szavazatokért folytatott ámkofutás közben arra sem figyelnek, hogy netán akad(hat) választópolgár, aki jobban odafigyel, és nem veszi készpénznek az ígéreteket. Egyik politikai alakulat esetében sem.

Az AUR eddig a nacionalista retorika híve volt, ezzel jutott be a törvényhozásba; most változott a helyzet. Erre a pártvezér is rájött, és fordított a szólamokon. Újabbán a speciális nyugdíjak 90%-os megadóztatását igéri, ha az értékük meghaladja az ország elnökének fizetését, holott köztudott, egy ilyen intézkedés eleve halálra van ítélve. Az alkotmánybíróság megállapította, hogy a különnyugdíjakat nem lehet túladóztatni.

Az „aranyosok” a törvényes korhatár előtti nyugdíjakat is meg akarják szüntetni. Választási programjuk szerint senki ne menjen nyugdíjba 65. és 63. életéve előtt. Másrészt az AUR azt állítja, nem teszi lehetővé a nyugdíjkorhatár jelenleginél nagyobb emelését.

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS
31., csütörtök
A Nap kel
 6 óra 40 perckor,
lenyugszik
 20 óra 4 perckor.
Az év 243. napja,
hátravan 122 nap.

*Isten éltesse!

Ma ERIKA és BELLA, holnap EGYED és EGON napja. EGYED: a görögöt latinisított Aegidius rövidült formája. Jelentése: pajzsvívó. EGON: germán eredetű férfinév, amely az Ecke- és Egin- kezdetű neveknek az önállósult rövidülése, elemeinek jelentése: kard(hegy) és erős, merész.

IDŐJÁRÁS		VALUTAÁRFOLYAM	
Zápor, eső		BNR – 2023. augusztus 30.	
Hőmérséklet		1 EUR	4,9424
max. 25 °C		1 USD	4,5389
min. 13 °C		100 HUF	1,3034
		1 g ARANY	282,8151

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Őszi felvételi a Sapientian

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem marosvásárhelyi karán augusztus 27-én kezdődött, és szeptember 8-ig tart az őszi felvételre az iratkozás, amelynek során a nyári felvételi után megmaradt tandíjmentes, költség-hozzájárulásos, differenciált költség-hozzájárulásos és teljes tandíjas helyeket lehet megpályázni. A marosvásárhelyi karon infokommunikációs hálózatok és rendszerek szakon van a legtöbb – 10 – ingyenes hely, gépészmérnöki szakon 6, fordító és tolmács szakon 4, mechatronikán 3, kertész-mérnök, valamint automatika és alkalmazott informatika szakon 1-1 tandíjmentes hely vár betöltésre. Az iratkozás online zajlik, erről és egyéb részletekről az ms.sapientia.ro honlapon lehet tájékozódni.

Mesedélután és társasjátékest

Augusztus 31-én, csütörtökön (ma) 18 órától újabb mesedélutánt tartanak Marosvásárhelyen, a Maros Megyei Könyvtár gyermekrészlegén. Az együttlét, amelyre az 5–12 éves gyermekeket várják, kézműves-foglalkozás és játékos is lesz. A Városháza (Primăriei) utca 2. szám alatti „periodika” olvasóteremben 18 órától társasjátékozni lehet.

A sokféleség szimfóniája a fotógyárban

A marosvásárhelyi egykori fotógyár épületében augusztus 31-én, csütörtökön (ma) 19.30-tól A sokféleség szimfóniája (Simfonia diversității) címmel kerül sor különleges zenei eseményre a Republic Production és a Bird Music szervezésében. A rendezvényen magyar, román és cigányzene hallgatható, fellépők: a Tokos zenekar, a Rizea testvérek, valamint ifj. Béla Jánoska és zenekara. A belépés ingyenes, a koncertek az esemény Facebook- és YouTube-oldalán élőben követhetők. A Bird Music multikulturális népszerűsítő projektjét a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal támogatta.

Kedvezményes árú bérletek a színházban

Kedvezményes áron kínál bérleteket a 2023/2024-es évadra a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház. Öt típusú bérletet lehet kedvezőbb áron megvásárolni: a mecénás-, a bemutató-, illetve a 4-6-8 egységes szabadbérletet. A kedvezményes árú bérletek a színház jegypénztáránál igényelhetők. A kedvezmény szeptember 15-ig tart.

Szeptember 4-től kiválthatók a VSK-bérletek

A Marosvásárhelyi VSK szeptember 4-től elkezdje árusítani a „3 az 1-ben” egy áráért típusú bérletet a 2023–2024-es idény hazai pályán megrendezett mérkőzéseire, azaz a férfi- és női kosárlabda-, illetve a teremlabdarúgó-mérkőzésekre. A bérleteket két szakaszban lehet megvásárolni. Az első szakaszban, szeptember 4. és 17. között a helyszínen, a Tutaj utca 1. szám alatt lehet bérletet váltani azoknak, akik a 2022-2023-as idényben is rendelkeztek bérlettel. Ára 200 lej. A második szakaszban, szeptember 18. és október 4. között online is vásárolható bérlet a bilete.ro platformon, illetve a helyszínen. Ára 250 lej. A nyugdíjasoknak, egyetemistáknak és tanulóknak az első szakaszban 120, a másodikban 160 lejbe kerül a bérlet.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Értékek tisztelete Kibéden

Több kerek évfordulóra is emlékeztek Kibéden a múlt hétfégi falunapokon. A szórakoztató programok mellett a település értékeiről sem feledkeztek meg.

Gligor Róbert László

Az ünnepi programokon két magyarországi testvértelepülés, Zalalövő és Szatymaz mellett egy olasz helység is képviseltette magát, Farra d'Isonzo ugyan még nem testvértelepülés, de néhány éve ismeri egymást a két közösség, s az olaszok nem először fordulnak meg itt.

A szombat délután főleg a kultúráról, az emlékezésről, a tisztelgésről szólt, így a település első írásos említésének 500. évfordulóján, 1999-ben épített emlékmű megkoszorúzásával kezdődött az ünneplés. Innen a sportpályára vonultak, útközben koszorút helyeztek el Madaras Gábor egész alakos szobránál a templomközeli zöldövezetben.

A színpadi megnyitó- és üdvözlőbeszédet követően Péter Ferenc megyei tanácselnök a község nevében díszpolgári címet nyújtott át Mátyus Ilona nyugalmazott tanítónőnek, a címet az önkormányzat „a magyar nemzeti identitás megőrzéséért folytatott önzetlen munkásságáért” ítélte meg számára. Az 1941-ben született kibédi Mátyus Ilona 1959-1977 között tanítónő, önkéntes könyvtáros, önkéntes könyvterjesztő volt, évente színdarabokat tanított, ünnepi műsorokat rendezett. 1977–1997 között Székelyszentmihályon volt tanítónő, ott is folytatta ez irányú tevékenységét, továbbá citerazenekart szervezett és vezetett. A Székelyszentmihályon

Nem feledik Madaras Gábor Kibéden

Fotó: Borbély Zoltán Boráda

Péter Ferenc megyeelnök nyújtotta át a község nevében a díszpolgári címet

elkezdett munkát 1999 óta nyugdíjasként folytatja Kibéden, a Magyarországi Felfedezői Szövetség programjai alapján gyerekekkel foglalkozik, a Mátyus István nevű viselő helyi csapatnak több mint 40 gyermek a tagja. Erdély értékeinek felfedezésére évente szerveznek kirándulásokat, többször jártak Magyarországon, több alkalommal mutattak be műsort, itthon pedig évente műsort rendeztek március 15-én és október 6-án. Elismerést, kitüntetést kapott 1996-ban Hargita megye tanügyi osztályától, 2000-ben a Magyarok Világszövetségétől, 2010-ben a Falvak Kultúrájáért Alapítványtól. 2015-ben Kibéd polgármesterének elismerő oklevelét vehette át a magyar nemzeti identitás és népi kultúra ápolása érdekében végzett kiemelkedő munkásságáért.

Nem itt született, de szülei révén Kibéden tartotta magát (és rövid ideig a faluban is élt) Madaras Gábor népdalénekes, akinek énekhangját romániai és magyarországi rádió- és televíziófelvételek rögzítették és tették közkinccsé. Születésének 105. évfordulóján a hétvégén előtte is tisztelgett Kibéd. Arra a kérdésünkre, hogy ma mit jelent ez a név a falubelieknek, Dósa Sándor polgármester úgy fogalmazott, hogy amikor Madaras Gábor valamelyik dala felcsendül, mindenki úgy érzi, mintha Kibédről énekelne. A falumúzeumban a tiszteletére külön emlékszóbat is berendeztek.

Önálló községi státusát 20 évvel ezelőtt nyerte vissza Kibéd. A Makfalvához tar-

tozó településen élők úgy érezték, többre érdemes, miközben szinte minden fejlesztési pénz a községközpontba ment, a többi falunak „járt, de nem jutott”. Úgy gondolták, hogy ha önálló település lesz, Kibéd sorsa más irányt vehet, ezért fiatal, vakmerő tenni akarással vágtak bele a különválásba és a 2003. évi leválást követően a munkába. „Születésüknél” ott bábáskodott dr. Kelemen Atilla parlamenti képviselő is, akit öt évvel ezelőtt tüntetett ki ezért díszpolgári címmel a község – mondta el lapunknak a polgármester. Húsz éve azzal az elhatározással indultak el önálló útjukon, hogy bizonyítják: meg tudnak állni a lábukon, és úgy fejlődik Kibéd, hogy büszkének lesznek rá a lakók. Az eredmények ma maguktól beszélnek.

A községi napok szombat esti programjában a szovátai Muzsikus Lelkek népdalokkal, népzenevel emlékezett Madaras Gáborra, felléptek néptáncossal a helyi Mátyus István iskola csoportjai és a zalalövői Ezüstlille néptáncgyűttes, az ugyancsak zalalövői Radics Petra népdalcsoportot adott elő, de nem hiányzott a színpadról a szatymazi citerazenekar és a kibédi ifjúsági zenekar sem. Vasárnap délután a sportpályán sport- és ügyességi vetélkedők voltak, este pedig ismert, de nem túlságosan „nagy” magyarországi „neveket” állítottak színpadra: a Csibabák, Dred és Doris, valamint DJ Szatmári és Szakos Andi szórakoztatták a közönséget.

Nem volt kis költségvetésű a községnap, és mivel pályázati kiírás nem volt rá, helyi erőforrásokat használtak a szervezésre. A polgármester úgy látja, érdemes volt megtenni, annál is inkább, mert „Kibéd csak egyszer húszéves”.

RENDEZVÉNYEK

Roma kulturális napok

Augusztus 31-én (ma) kezdődik, és szeptember 3-ig, vasárnapig tart a marosvásárhelyi Ligetben a Roma kulturális napok rendezvénysorozat. Több koncert is lesz, egyebek mellett a magyarországi Kanizsa Csillagai együttes, Cso-csosz, Bodi Gusztó és Margo, Bodi Csaba és Ruszó Tibor, a 2019-es X-Faktor tehetségkutató győztese szórakoztatja a jelenlevőket, továbbá hagyományos roma ételek főzőversenyére is sor kerül. Szombaton 21 órától levettük a Şatra című filmet. A belépés ingyenes.

Éjszaka a kastélyban

A Romániai Múzeumok Országos Hálózata Múzeumok éjszakája a falvakban címmel indított új kulturális projektet, amelynek keretében szeptember 2-án, szombaton 15 és 23 óra között a görögnyelvszemlék győztese szórakoztatja a jelenlevőket, továbbá hagyományos roma ételek főzőversenyére is sor kerül. Szombaton 21 órától levettük a Şatra című filmet. A belépés ingyenes.

zett cianotípiaműhelytevékenység, a görögnyelvszemlék örökség jövőjéről zajló beszélgetés és filmvetítés is van, 20 órától Cristian Mungiu R.M.N. című filmjét lehet megtekinteni. A belépés ingyenes.

Évadnyitó opera- és operettgála

Szeptember 7-én, csütörtökön rendkívüli opera- és operettgálával indul a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia új évada. Az Erdély Tv-vel közösen szervezett rendezvényen a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia vegyes karát és szimfonikus zenekarát Hermann Szabolcs vezényli, szólót énekel Narcisa Brumar szoprán és Tötös Roland tenor. Műsoron: Mascagni-, Bizet-, Cilea- és Verdi-művek.

Bodor Anikó minikiállítás a Gemmában

Bodor Anikó marosvásárhelyi születésű képzőművész kis méretű képeiből nyílt kiállítás a marosvásárhelyi Bolyai utcai Gemma Book Caféban. A látást szeptember 30-ig tekinthető meg.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalffy Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalffy Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
 TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
 FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
 SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
 Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
 Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

A vállalkozók szerint a tervezett adóügyi intézkedések csak 2024. január 1-jétől léphetnek hatályba

Levélben figyelmeztette a Kis és Közepes Vállalkozások Országos Tanácsa (CNIPMMR) az Európai Bizottságot azokra a „vörös vonalakra”, amelyeket szerintük nem szabad átlépnie a kormányknak az adóügyi reformok bevezetésekor; ezek közül a legfontosabb, hogy a tervezett módosítások 2024. január elsejénél korábban nem léphetnek hatályba – közölte szerdai sajtótájékoztatóján Florin Jianu.

A CNIPMMR elnöke a további vörös vonalakat is ismertette. Eszerint elvárják a kormánytól, hogy a fiskális intézkedé-

sek ne csak a vállalkozókat, hanem a közszférát is érintsék. „Most már a döntéshozókban is kezd tudatosulni, hogy alaposabban hozzá kell nyúlítani a költségvetési kiadásokhoz” – jegyezte meg.

Elvárják azt is – mondta Jianu –, hogy a kormány által belengetett reformok ne csak felszínes változásokat jelentsenek. „Örömmel tapasztaljuk, hogy a nyilvános térben elkezdődtek a viták a közszféra reformjáról, de a reformoknak következeteseknek és mélyrehatóknak kell lenniük” – szögezte le.

További vörös vonalként említette, hogy a kormány konzultáljon az érintett

felekkel az intézkedések bevezetése előtt, kössön róluk egy tíz évre szóló megállapodást a munkáltatókkal és az alkalmazottakkal, illetve valamennyi reformjavaslatról készülő hatástanulmány.

Jianu beszélt arról is, hogy elérkezett az ideje egy széleskörű tanácskozásnak az ország gazdasági állapotáról. Erre a találkozóra szerinte a kormánynak meg kellene hívnia a szakszervezeteket, a munkáltatói szövetségeket és politikai pártokat is. Hangsúlyozta, hogy a gazdasági intézkedéseket egyeztetések alapján, átlátható módon kell meghozni. (Agerpres)

Romániában megállt a népességfogyás

Évtizedek óta először nőtt tavaly Románia lakossága annak köszönhetően, hogy a migrációs mérlegnél egy uniós határozat alapján a tagállamoknak a bevándorlók közé kell számolniuk az ideiglenes tartózkodási engedéllyel rendelkező (átmeneti védelemben részesülő) ukrán menekülteket is – derült ki az országos statisztikai intézet (INS) szerdán közzétett jelentéséből.

Az ország népességéről szóló ideiglenes jelentés szerint tavaly 9100-zal nőtt Románia rezidens lakossága 2021-hez képest. Az INS számításai szerint az országnak az idei év első napján 19.051.562 lakosa volt. A 2021. december elsejei állapotokat tükröző legutóbbi népszámlálás 19.053.815 állandó lakost mutatott Romániában.

A statisztikai intézet szerint tavaly 201 ezer lakos hagyta el Romániát, miközben a hazatérő román állampolgárok, il-

letve az egy évnél hosszabb időre itt letelepült külföldi bevándorlók száma (az országban átmeneti védelmet igénylő ukrán menekültekkel együtt) megközelítette a 287 ezret.

A migrációs mérleg így első ízben hozott lakosságtöbbletet, méghozzá olyan mértékűt (85.480 ember), ami ellensúlyozni tudta a továbbra is negatív tartományban lévő természetes szaporulatot.

A statisztikai hivatal jelentése szerint Romániában tavaly is fokozódott a lakosság elöregedése: míg a 15 év alattiak aránya (16,2 százalék) állandó maradt, a 65 év felettieké enyhén (0,3 százalékponttal) emelkedett (19,7 százalékra). Az úgynevezett függőségi ráta – amely azt tükrözi, hány gyerek és idős jut száz aktív (15–65 év közötti) felnőttre – 55,5-ről 56,1 százalékra nőtt.

A rendszerváltáskor még több mint 22 milliós ország drasztikus népességfogyásért – főleg az uniós csatlakozást kö-

vető években – elsősorban az elvándorlás felelős, Romániából ugyanis több mint hárommillió vendégmunkás költözött Nyugatra. Bár a kivándorlás mérséklődött, továbbra is kedvezőtlenül befolyásolja a demográfiai adatokat azáltal, hogy a külföldre költözött román állampolgárok zöme a gyermekvállalás szempontjából fontos 25–45 év közötti korosztályhoz tartozik.

A lakosságfogyás miatt súlyos munkaerőhiánnyal küzdő ország az utóbbi időben egyre több Európai Unió kívülről érkező külföldi állampolgár letelepedését engedélyezte, a vendégmunkáskvótát 2022-ben és 2023-ban is százezerben szabta meg a kormány. A média beszámolóit szerint azonban a távol-keleti bevándorlók többsége csak ugródeszkanak tekinti a román munkavállalói vízumot, amely révén törvényesen bejuthat az Európai Unióba, de nem marad itt, hanem megpróbál illegálisan Nyugat-Európába jutni. (MTI)

Ország – világ

Viharkárok Szatmár és Hargita megyében

A heves vihar következtében több mint ötven fa dőlt autókra, úttestre vagy villanyvezetésekre Szatmár megyében. A szatmári katasztrófavédelem (ISU) tájékoztatása szerint két Ro-Alert figyelmeztetést küldtek a lakosságnak. A vihar miatt 99 telefonhívást kaptak, a kedd esti adatok szerint 54 fát döntött ki a szél. A tűzoltóknak 29 esetben kellett közbelépniük, hogy lezuhant építőelemeket távolítsanak el, hat személygépkocsi megrongálódott, tíz villanyvezeték, illetve -oszlop zuhant a földre. Több mint negyven katonai tűzoltót vezényeltek ki 15, vihartároló eltávolítására alkalmas járművel – közölte az ISU. Több ezer fogyasztó maradt áram nélkül Hargita megyében, miután a kedd esti vihar megrongálta a transzformátorállomásokat. A Hargita megyei katasztrófavédelmi felügyelőség (ISU) tájékoztatása szerint 25 településen összesen több mint 120 transzformátorállomást rongált meg a heves vihar. (Agerpres)

Frontális ütközés

Halálos autóbaleset történt szerda reggel a Szeben megyei Muzsna környékén, a 141-es megyei úton – közölte a rendőrség. A tájékoztatás szerint az ütközést egy 62 éves férfi okozta, akinek nem volt gépkocsivezetői engedélye. A férfi által vezetett jármű átsodródott a szembejövő sávra, és frontálisan ütközött egy autóval, amelyet egy 35 éves szentágotai nő vezetett. A férfi belehalt a balesetbe. A nő megsérült, kórházba szállították. A rendőrségi tájékoztatás szerint eszméletlenül van. (Agerpres)

Veszélyes anyagot szállító kamionok karamboloztak Németországban

A kedden történt balesetben ketten meghaltak, robbanásveszély miatt még szerda délelőtt is állt a forgalom a Berlint és a Ruhr-vidéket összekötő A2-es autópályán mindkét irányban. A baleset az autópálya Szász-Anhalt tartományi szakaszán történt Magdeburg térségében kedden a déli órákban. Egy formaldehidet szállító teherautó sofőre nem vette észre, hogy egy pályafelújítás előtt torlódás alakult ki, és behajtott a dugó végén álló kamionba. Az ütközés egymásnak lökött három másik teherautót is, végül hátulról behajtott az összezúzódot járművek sorába ötödikként a dinitrogén-oxidos palackokat szállító kamion, amelyen tűz keletkezett. A lángok átterjedtek a formaldehidet szállító teherautóra. A balesetben két teherautó vezetője életét veszítette, a szerzetést repülő palackok számos járműben kárt okoztak. (MTI)

Torlódás a határon

Nagy a várakozási idő a nagylaki autópálya-határátelő kiléptőoldalon – közölte szerdán az aradi határrendészet. A tájékoztatás szerint a nagylaki autópálya-határátelőn maximális kapacitással folyik a munka, a várakozási idő mégis legalább 90 perc, mivel a külföldön dolgozó román állampolgárok ezekben a napokban térnek vissza munkahelyükre itthon töltött szabadságukról. A tizenkét sávból kilencen az utasforgalmat, hárman a teherforgalmat ellenőrzik, a várakozási idő ennek dacára meghaladja a 90 percet. A sztrádan személygépkocsik, buszok és kisbuszok hosszú sora alakult ki – közölte a szóvivő. A nagylaki közúti határátelőnél valamivel jobb a helyzet, itt 40 perc a várakozási idő. (Agerpres)

Embercsempészek fogságából kötélen menekülő migráns

Egy ötödik emeleti lakásból az ablakon kimászva próbált elmekülni Temesváron két Srí Lanka-i bevándorló az őket napok óta fogva tartó embercsempészek elől, de ez csak egyiküknek sikerült, a másik lezuhant és meghalt – jelentette a média szerdán a Temes megyei ügyészség közleményét ismertette.

A két Srí Lanka-i állampolgár néhány hete hivatalos munkavállalói engedéllyel érkezett Romániába egy brassói céghez, az őket megkörnyékező embercsempészek azonban azt ígérték: segítenek nekik, hogy egy teherautóban elbújva átjussanak a román–magyar határon. Pén-

teken értek Temesvárra, ahol egy városzéki épület ötödik emeletén szállásolták el őket, de az embercsempészek ott már több pénzt kértek tőlük, mint amiben megállapodtak, majd amikor ezt megtagadták, túsul ejtették őket.

A vádhatóság közleménye szerint az embercsempészek ötezer eurót követeltek a migránsoktól, szájukat betömtek, megkötözték és ütlegelték őket, és minderről videófelvételt is készítettek, amelyet elküldtek Srí Lanka-i hozzátartozóiknak, pénzt követelve tőlük. Hétfőn, amikor magukra hagyták őket, a két bevándorló kötelet sodort a lakásban talált textíliákból, és az ablakon kimászva próbált elmenekülni. Az egyikük épség-

ben le is jutott a földszintre, de a másik súlya alatt az improvizált kötél elszakadt, ő lezuhant és szörnyethalt.

A nyomozók kedden megtalálták és őrizetbe vették a két embercsempészt: két pakisztáni állampolgárt, akik maguk is illegálisan érkeztek Romániába. A Temes megyei ügyészség embercsempészet és az áldozat halálát okozó, személyi szabadságtól való megfosztás miatt kérte a törvényszéktől előzetes letartóztatásukat. Az ügyben a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) hivatalból indított eljárást az embercsempész-hálózat többi tagjának azonosítása és megbüntetése érdekében. (MTI)

Az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusa

Légi tűzoltóakció Görögországban

Az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusa (rescEU) eddigi legnagyobb légi tűzoltóakciója keretében 11 tűzoltógéppel és egy helikopterrel segítik Görögországot az ország több részén pusztító erdőtűzek oltásában – közölte az Európai Bizottság kedden.

A brüsszeli közlemény szerint az unió rescEU tartalékainak bevonására azért van szükség, mert az idén Görögországban pusztító erdőtűz a legnagyobb azóta, hogy az EU 2000-ben elindította az Európai Erdőtűz Információs Rendszert (EFFIS).

Emlékeztettek arra, hogy Görögország idén nyáron már két alkalommal aktiválta az EU polgári védelmi mechanizmusát. A felhívásra válaszul az erdő- és bozóttűzek oltására bevont repülőgépeket Horvátország, Ciprus, Franciaország, Németország, Spanyolország és Svédország, a Blackhawk típusú helikoptert Csehország ajánlotta fel. Emellett számos tagország az erdőtűzek oltására szakosodott tűzoltókkal segíti a védekezést.

Jelenleg 407 tűzoltó, valamint 62 jármű végez oltást Görögországban, a személyzetet és az eszközöket Bulgária, Ciprus, Csehország, Franciaország, Románia, Szerbia és Szlovákia küldte. Ezenfelül az EU Copernicus műholdas térképészeti programja legkevesebb 20 térképet készített az érintett területekről – közölte.

Az elmúlt két hónapban az EU és tagországa 9 repülőgéppel, 117 egyéb járművel és 510 tűzoltóval segítette az erdőtűzek oltását Görögországban – idézte fel közleményében az uniós bizottság.

Az elmúlt hetekben több tucat erdőtűz pusztított Görögországban az erős szelek és a hőség következtében, az időjárási körülmények nehezítik az oltást. Vasárnap országsszerte 105 erdőtűz oltásán dolgoztak, közülük 46 a hétvégén keletkezett. A hatóságok nyomozást folytatnak az erdőtűzek okának felderítésére, egyes esetekben gyújtogatásra gyanakszanak. (MTI)

Illúziókupecsek

(Folytatás az 1. oldalról)

A párt Bănescu idejéből vett át egy, még népszavazáson is átment javaslatot, a képviselők számának 300-ra való csökkentését. Mások is lebegtették ugyan, de senki nem ültette át a gyakorlatba.

Másrészt ez a javaslat teljesen ellentmond annak a jogalkotási kezdeményezésnek, amelyet a párt elnöke és az AUR szenátorainak vezetője írt alá, akik olyan projektet nyújtottak be, amely a diaszpóra képviselői és szenátorai számának 120 főre emelését célozza. Jelenleg hat fő. Akkor most csökkentjük vagy növeljük a parlamenti képviselők számát?

De itt még nem ér véget az illúziókupecsedés. Az AUR 500%-os fizetésemelést javasol, hogy magához vonzza a jövedelmükkel elégedetlen választókat. Ez egy olyan ígéret, mint amit annak idején Dan Diaconescu tett, aki azt mondta, hogy minden románnak 10.000 eurót ad.

Az AUR pártja azt is ígéri, hogy az országos minimálbér negyedére emelik a gyermeksegélyt.

A lista hosszú, kezdve a Petrom államosításától a zavaros „bizonyos erőforrások exportjának ideiglenes betiltásáig”. Ha még ez sem volna elég, azt mondják, Schengen is „a zsebükben van”. Céljuk a lehető legtöbb szavazat besöprése a jövő évi választásokon.

Iskolák felemás helyzetben

(Folytatás az 1. oldalról)

elkészül, de muszáj lesz rendet tenni, bár ahogy az ott dolgozó munkások elmondták: a helyzetet bonyolítja, hogy a vezetékek lefektetésekor derült ki, hogy az építészeti iskola téglalapra épült.

A Friedrich Schiller Általános Iskola épületében egészen biztos, hogy az idén nem fognak tanévet kezdeni, feltehetően erre csak a jövő iskolai évben kerül sor. Nem kell sokat nézelődni, hogy a kívülálló is észrevegye: az 1969-ben a Maros partjához közel épített iskola gyenge lábakon áll, a falak megrepedtek, az épület bal szárnya lesüllyedt, és a megerősítésére kivájt mély alagútban, ahol az alap porlad, mert nincs benne elég cement, a megerősítésére vasbeton gerendákat öntenek, hogy a rosszul elvégzett munkán és az árvizek hatásán segítsenek. Vasbeton oszlopokkal, beton befecskendezésével erősítik meg a külső falakat is, hogy az épület padlására tervezett új emeletet elbírhják. Az emelet beépítése, ahova nyolc tantermet és laboratóriumokat terveztek, még nem kezdődött meg, a földszinti termekben a külső munkálatokkal párhuzamosan a vezetékeken dolgoznak. Nem tudták, hogy milyen nehéz munkára vállalkoznak, mondja az építést vezető mérnök, aki értékeli, hogy a polgármester többször is a helyszínen járt, a munka menetéről érdeklődve. Úgy gondolja, hogy a diákok és tanárok a jövő évi tanévkezdésre költözhetnek vissza az épületbe, ahol korszerű és biztonságos iskola várja majd őket.

Sajnos nem teljesült a polgármesteri hivatal és a tanfelügyelőség

A Friedrich Schiller Általános Iskola

illetékeseinek ígérete, miszerint a Gheorghe Șincai Szakképző Líceum diákjai, akik az iskola felújításának idejére a volt faipari szakközépiskolába voltak kénytelenek átköltözni, felújított tanintézményükben kezdik meg az idei tanévet. Ottjártunkkor, bár sok minden megvalósult, a három épület még nem volt alkalmas arra, hogy befogadja a 39 osztályba járó közel 900 diákot, akik rossz körülmények között tanultak az elmúlt iskolai évben. Arról viszont új épület meglátogatását követően, amelyen részt vett Rauca Antoneta igazgató is, meggyőződhetünk, hogy a város egyik legkorszerűbb iskoláját készítik elő a karácsonyi átadásra, amit a felújítási munkálatokat végző cég tulajdonosa ígért meg. Valóban szép munkát végeztek, és a fűtéstől elkezdve a világításig mindent a legkorszerűbb módon oldottak meg. A vezetékek

beszerelésével, amelyek sűrűn hálózzák be az épületeket, valamint a biztonsági és vészjelző rendszer beszerelésével már elkészültek. Hátravan még az osztályok és folyosók festésének a befejezése, a parketta lerakása. Ezzel párhuzamosan a régebbi épülettömb külső és belső festése, mázolósa következik. Nagy munkát jelent a műhelyeknek helyet adó, jelenleg elszomorító látványt nyújtó épület. Kellemetlen meglepetésbe ütköztek, amikor a frontot megbontották. A különálló betonfal vasszegekkel és -lapokkal volt odafogva az épület oldalsó falaihoz – mutatta a felújítást végző cég vezetője. Majd hozzátette, hogy bár késlelteti a munkát, meg fogják oldani, a műhelybe beszerelik a gépkocsikat felemelő két szerkezetet, az emeleten pedig a korszerű laboratóriumok lesznek. A műhely előtt műfüves sportpályát alakítanak ki. A cégvezető is érté-

A Constantin Brâncuși Szakképző Líceum udvara

Rauca Antoneta igazgató

Fotók: Nagy Tibor

kelte, hogy a polgármester többször is a helyszínen érdeklődött a munka menetéről.

Az igazgató elégedett volt a munka minőségével, kisebb dolgokban egyeztettek a cégvezetővel, és kiválasztották a folyosó és az

osztályok falának alsó része színét. Az uniós alapokból és a helyi költségvetésből felújított épületbe az ígéretek szerint az első félév végén, a téli ünnepekre költözhet be az iskola, amit a diákok, a szülők és a tanárok nagyon várnak.

Nő a „pálinkafronton”

Fotó: Nyárádmenti Termék © Csipán Emőke – Csipán Pálinkaház

Csipán Emőke akár kuriózumszámba is mehetne: nem tipikusan női vállalkozást, hanem pálinkafőző kisüzemet működtet. A vállalkozásról, a pálinka minőségéről és a szakmai helytállásról beszélgettünk.

– Mit jelent számodra az, hogy helyi, a termékeid szempontjából és úgy is mint vásárló?

– Mindenképpen fontosnak tartom. Próbálkoztunk külföldön, pontosabban Magyarországon megalapozni a jövőnket. Nehéz volt. Akkor eldöntöttük, hogy hazajövünk, és itthon indítjuk el a vállalkozást. Én ritkán vásárolok üzletből, ragaszkodom a helyi dolgokhoz.

– Mi a megfontolás a helyi mögött?

– Tudom, hogy miből ké-

szült, és hogy ki készítette. Ez nem csupán egészségügyi szempontból fontos, hanem abból is, hogy támogatom a helyi termelőt, aki mondjuk focicipőt tud venni a gyerekeknek. Tudom, hogy itt marad a pénz, és nem megy el máshová.

– Mennyire nehéz nőként a pálinkaszakmában érvényesülni?

– Van macsóság ezen a területen határozottan, ez egy férfias szakma, ennek ellenére úgy gondolom, egy nő is ugyanúgy meg tud tanulni bármit, képes bármire, mint egy férfi. Bármit meg tud valósítani, amit szeretne véghezvinni. Idővel bele lehet rázódni, igaz, sokszor nehéz mind a beszállítók, mint a kliensek tekintetében.

– Mi a legnagyobb kihívás számodra?

– A legnagyobb kihívás az, hogy helytálljak. Sokkal jobban odafigyelek arra, hogy mit csinálók, nagy figyelmet fordítok a minőségre. Ebben benne van az is, hogy nőként is meg kell felelnem a szakmában.

– Hogy gondold, mindig jobb az aktuális év pálinkája, mint az előző?

– Nem feltétlenül jobb, nem így közelítem meg. Minden évben változik a gyümölcs minősége, és nyilván ez nagyban

befolyásolja. Nem mondhatnám azt, hogy jobb, azt sem, hogy rosszabb.

– Hová szeretnél eljutni szakmailag? Tudna ebben segíteni mondjuk egy Nyárádmenti Termék logó?

– Nem töreksem világhírnévre vagy babérokra. Szeretném megtartani a vállalkozást, ezért dolgozom. Szeretném növelni a hírnevét, hogy jó legyen az, amit csinálók, most is, és tíz év múlva is. Úgy gondolom, hogy ha valaki egy egyesület része vagy egy nagyobb jónak a része, attól ő is jobbá válik. Ezt bárki nem érheti el, bárki ebben nem vehet részt.

A Nyárádmente Kistérségi Társulás és a Vidéki Beruházások Finanszírozási Ügynöksége (AFIR) 2020. szeptember 7-én írt alá támogatási szerződést az EGYÜTTMŰKÖDÉS A HELYI PIAC FEJLESZTÉSÉÉRT A RÖVID ELLÁTÁSI LÁNCOK ÉS HELYI TERMÉKEK INTEGRÁLÁSA ÁLTAL NYÁRÁDSZEREDÁBAN ÉS KÖRNYÉKÉN című projekt megvalósítására. A projekt része a Nyárádmenti Termék védjegy márka, amely az Európai Unió Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapja (EMVA – FEADR) támogatásával valósul meg. (NYT)

PROGRAMUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ
Regulamentul de dezvoltare rurală este finanțat de Uniunea Europeană

Becsülettel, természetesen
facebook.com/NyaradmentiTermek

NYÁRÁDMENTI TERMÉK
PRODUKT IN
VALEA NIRAJULUI

AGENCIJA ZA PROMOCIJU IZ OBLASTI RURALNEGA
AGENCIJA ZA PROMOCIJU IZ OBLASTI RURALNEGA

AFIR

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

A meddőséget okozó tényezők megelőzésére kellene odafigyelni

Ha nem jön a baba

A legtöbb ember számára a gyerek születése természetes dolog, sok pár életében azonban évekig is várthat magára a teherbeesés, és igen rögös, költséges út vezet odáig. A meddőséget nehezen értik meg azok, akiknek nem kell megküzdniük vele. Az érintett pároknak a lelki megpróbáltatás mellett szembe kell nézniük a családot, a környezetet, a környezeti tényezőkkel, hiszen mindenki kíváncsi rá, mikor érkezik a baba. Meddőségről, lombikról, a gyermekáldáshoz vezető beavatkozási költségeiről, a megelőzésről beszélgetett a Vásárhelyi Forgatag Dumatereiben Portik Emese újságíró dr. Bartha Edina, a meddőségi klinikán is dolgozó szülész-nőgyógyász főorvossal, dr. Mártha Orsolya urológus főorvossal, valamint egy szülőpárral, Nagy Emőkével és Nagy Attilával, akik néhány éve végigjárták ezt az utat.

Menyhárt Borbála

Meddőségről akkor beszélhetünk, ha fogamzásgátló módszer alkalmazása nélküli, rendszeres nemi élet mellett egy év alatt sem következik be teherbeesés. Rendszeres és védekezés nélküli nemi élet esetén a teherbeesés valószínűsége egy menstruációs ciklus során körülbelül 25-30%, így aztán egy év leforgása alatt a párok megközelítőleg 85%-ánál bekövetkezhet a teherbeesés. A meddőség manapság a reprodukcióban levő népesség mintegy 10-15%-át érinti.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy mindenkinek ki kell várnia az egy évet, mielőtt orvoshoz fordul, hiszen a termékenység az évek múlásával csökken. Így például a 35 évesnél idősebb párok már hat hónapnyi sikertelen próbálkozás után is felkereshetik a meddőségi központot.

Emőke – aki több sikertelen beavatkozás után ma már három gyerek, egy öt éves kislány és egy három éves ikerpár boldog anyukája – elmondta, már az esküvő után szerettek volna babát, ő akkor 23 éves volt. Félévi sikertelen próbálkozás után döntöttek úgy, hogy orvoshoz fordulnak, és az eredményre négy évet kellett várniuk. Az édesanya szerint általában a nők azok, akik sürgetik az orvoshoz fordulást, ha sokáig várat magára a gyermekáldás.

Dr. Bartha Edina szülész-nőgyógyász főorvos szerint, ha nem jön a baba, általában az első lépés, hogy a nő elmegy nőgyógyászati vizsgálatra, holott a tapasztalat az, hogy egyforma arányban keresendő a meddőség oka a férfiben és a nőben. A szakember hangsúlyozta, tévhit, hogy a meddőség okát rend-

szint a nőkben keresik, ugyanis a sikertelenség oka éppúgy lehet egy, a férfit érintő tényező, sőt egy időben mindkét félnél állhat fenn probléma, ami a gyermekáldást késlelteti. Harminc százalékban a nő, ugyanebben az arányban a férfi okolható a gyermekáldás elmaradásáért. Mintegy 20 százalékra tehető azon esetek száma, amikor mindkét félnél elváltozások késleltetik a teherbeesést. 15 százaléka a meddőségeknek ismeretlen eredetű, azaz hiába végzik el a kivizsgálást a szakemberek, nem találnak okot, ami akadályozná a teherbeesést. 15 százaléka a meddőségeknek ismeretlen eredetű, azaz hiába végzik el a kivizsgálást a szakemberek, nem találnak okot, ami akadályozná a teherbeesést. 15 százaléka a meddőségeknek ismeretlen eredetű, azaz hiába végzik el a kivizsgálást a szakemberek, nem találnak okot, ami akadályozná a teherbeesést.

szoktak szakorvoshoz fordulni, ha a partnerük elküldi őket. Általában amikor a nőgyógyász elkezd a kivizsgálást, akkor merül fel, hogy a férfit is ki kell vizsgálni. A professzor hangsúlyozta, sok esetben a meddőség hátterében olyan patológiák állnak, amelyek esetében a szakemberek segíthetnek, tehát nem szabad az első opció a mesterséges megtermékenyítés legyen. A hormonális kezelés ugyanis számos veszéllyel jár, fokozza a későbbiekben a rákos elváltozás előfordulásának esélyét. Nagyon sok 26-30 éves, méhnyakrákkal diagnosztizált nőt kezelnek, előfordul, hogy a több hormonkezelésen átesett nőknél évek múlva mell-daganatot találnak.

Fotó: Vásárhelyi Forgatag

sok esetben kezelés vagy sebészeti beavatkozás is megoldhatja a problémát, viszont ha ismeretlen az ok, csak a kérdések maradnak.

Az említett arányok jelzik, hogy a meddőség okának kiderítését célzó vizsgálatokat a pár mindkét tagjánál el kell végezni. A első lépés tehát a szakmai tanácsadás, az első beszélgetést általában az orvos részletes anamnézist vesz fel a párról. Elbeszélget velük a korábbi betegségekről, az esetleges beavatkozásokról, a szülészeti és nőgyógyászati problémákról, a családban előforduló betegségekről, a táplálkozási szokásokról, fizikális állapotukról. A beszélgetést általában nőgyógyászati és ultrahangos vizsgálat követi, majd megbeszéljük a további vizsgálatokat. A meddőség hátterében álló ok gyakran olyan rendellenesség, amely gyógyszerekkel vagy sebészeti beavatkozással kezelhető. Nagyon hosszú tehát az út a lombikig, vannak kezelések, egyszerűbb változatok, a lombik az utolsó lépés.

A legfontosabb a megelőzés

Dr. Mártha Orsolya urológus főorvos, professzor szerint a tapasztalat az, hogy a férfiak akkor

késlekedésében. Ha a vizsgálatok során nem találnak kóros elváltozást, stimuláló kezelést is szoktak alkalmazni, ami elősegíti, hogy a spermiumok mozgékonyabbak legyenek, és ez sokszor meghozza a kívánt eredményt. Dr. Mártha Orsolya kiemelte, a hangsúlyt a megelőzésre kell fektetni, fel kell hívni a fiatalok figyelmét, hogy ha majd gyereket szeretnének, figyeljenek oda az egészségükre. Nagyon fontos, hogy szexuálisan felvilágosítsuk a gyerekeket, tudják, hogyan védekezzenek, hogy elkerüljék azokat az esetleges gyulladásokat, fertőzéseket, amelyek később infertilitáshoz vezethetnek.

A női meddőség hátterében leggyakrabban ovulációs zavarok állnak

Amikor a nő felkeresi a nőgyógyászt, első lépésben egy rutin nőgyógyászati vizsgálatra kerül sor, ultrahangot végeznek, majd alapvető hormonvizsgálatokat, rákszűrést, illetve megpróbálják kiszűrni az esetleges fertőzéseket, majd ezeket követik a sajátosabb vizsgálatok. A női meddőség hátterében talán leggyakrabban ovulációs zavar, az ovuláció hiánya áll. Ezen belül is a leggyakoribb a policisztás petefészek, ami mondhatni népbetegséggé vált, hátránya, hogy nincs peteérés, és meddőséget okoz – vi-

– Tisztában vagyok azzal, hogy ki van tolódva az életkor, amikor a nők gyereket vállalnak, ellenben 35 év után a termékenység jelentősen, mintegy a felére csökken, nemcsak a petesejtek száma csökken, hanem azok minősége is romlik. Hiába a hormonkezelés, hiába a nagy adagú dózissal való stimulálás, lesz petesejt, de minőségileg gyenge. Például ha 35 év alatt nyerünk hat petesejtet, abból garantáltan két embrió lesz, és csak egy egészséges. A 35-37 év közötti korosztálynál már 12 ovocita kell ahhoz, hogy két embrió legyen, és ebből egy egészséges. Ha eljutunk a negyvenéves korosztályhoz, 18 petesejtből lesz egy egészséges embrió. A termékenység a kora csökken, ugyanakkor a kezelés sikerességének az esélye is, sokkal nagyobb dózisu hormonra van szükség, ami a minőséget talán javítja, de a minőséget nem. A legtöbb gond tehát elsősorban az életkor, nem is annyira a különféle patológiák – hangsúlyozta a főorvos.

Az esetek 10-20 százalékát teszik ki azok a helyzetek, amikor ismeretlen eredetű a meddőség, azaz a beható vizsgálatok nyomán sem derül fény semmilyen okra, ami akadályozná a teherbeesést. Dr. Bartha Edina szerint ilyen esetekben próbálkoznak stimulálással, inszeminálással, azaz végső soron a lombikeljárással. Ha az anya fiatal, és a petesejtek minősége jó, valószínű, hogy segíteni fog a lombikmegoldás, ellenben 40-42 éves korban már nincs erre garancia.

– Az orvos ezekben az esetekben kicsit pszichológus is, hiszen az emberi oldalra is oda kell figyelni. Nagyon fontos, hogy őszintén tájékozassuk a párt az esélyekről, mivel akkor talán pszichésen is könnyebben fogják viselni az esetleges kudarcot. Egy 43 éves nő meg kell értenie, hogy nála 1-3 százalék az esély a sikerre. Ha ezt felvállalja, és alá is írja, hogy tudatában van, talán nem lesz akkora a csalódás.

„Nyerték a babát”

A beszélgetésen részt vevő szülőpár, Emőke és Attila elárulták, ők „nyerték” a babájukat. Minden év végén ugyanis a romániai meddőségi klinikák ingyenes procedúrát ajánlanak fel a következő évre egy pár számára. Ez a lehetőség meg van hirdetve, fel lehet iratkozni, és kisorsolják az ingyenes kezelést. Dr. Bartha Edina hozzátette, ez távolról sem garancia, hogy baba lesz belőle, azonban az utóbbi években a sors úgy hozta, hogy a nyertes családokban mind megérkezett a várva várt gyermekáldás.

A meddőségi klinikákon elérhető procedúrák költségei kapcsán a szülész-nőgyógyász főorvos elmondta, hosszú, rögös és igen költséges ez az út, egy lombikkezelés költségei 5-6 ezer euró körül mozognak, és nagy előny, hogy idétől az állam támogatja a meddőséggel küzdő párokat, évente három beavatkozásra lehet igényelni három ezer euró támogatást. Magyarországon előnyösebbek a feltételek, ott évi öt beavatkozást támogat az állam. Eddig Romániában szigorúak voltak a kritériumok, csak bizonyos patológiák esetében lehetett igényelni támogatást, és csekély összeget, legtöbb 500-1000 eurót, illetve gyakran nem volt alap, így a párok arra kényszerültek, hogy saját költségeikre végeztessék el a beavatkozást.

lágított rá dr. Bartha Edina. Viszont jó hír, hogy van rá kezelés, az ovulációt könnyen lehet indukálni, és nem feltétlenül hormonokkal. Sok esetben van a háttérben inzulinrezisztencia, és ha ez megoldódik az életmódváltással, rendszeres mozgással, diétával, akkor magától visszaáll a peteérés, anélkül, hogy ovulációt indukáló szerekhez kellene nyúlni. Persze vannak kivételek is, amikor szükség van hormonális kezelésre. Egy másik nagyon gyakori ok, amikor gyulladások, fertőzések állnak a teherbeesés elmaradásának hátterében. A szülész-nőgyógyász szerint a petefészek-gyulladás 15 százalékos eséllyel a petevezeték elzáródásához vezet, háromszori gyulladás azonban már 57 százalékra emeli az esélyt. Ugyanakkor a háttérben állhat endometriózis, ami ugyancsak meddőséghez vezethet.

Nem szabad halogatni a „babaprojektet”

Napjainkban a meddőségi központhoz forduló párok többsége a 38-40 éves korosztályhoz tartozik – mutatott rá dr. Bartha Edina, aki minden családot arra biztat, 35 éves kor előtt kezdje el a „babaprojektet”.

Kamaszkori női gondok

Tabutéma, kényelmetlen – ki segít a fiataloknak?

Romániában a szexuális nevelés, a védekezés, de még a menstruációs higiénia is gyakran tabutémának számít, a szülők az iskolától várják el, hogy ilyen jellegű információkkal ellássa a fiatalokat, az iskola álláspontja pedig sok esetben az, hogy ilyen kényes témáról a szülőnek illene beszélgetnie a gyermekével. A fiatalok meg gyakran két szék között a padlóra esnek, a világhálón, kétes tartalmakból próbálnak tájékozódni, szakorvosi vélemény hiányában, a szülő tudta nélkül, találomra kérnek fogamzásgátló tablettát a patikában. A kamasz lányokra leselkedő veszélyekről, a nővé válási folyamat során tapasztalt nehézségekről beszélgetett a Vásárhelyi Forgatag Duma-terében Vlej-Gáll Orsolya dr. Bakk-Miklósi Kinga egyetemi tanárral, pszichoterapeutával, valamint dr. Ladányi Emmánuel szülész-nőgyógyász szakorvossal.

Menyhárt Borbála

– A 21. században három tabutéma van, az egyik a szexualitás, a második a pénz, a harmadik pedig a vallási hovatartozás. Sajnos azt látjuk, hogy a tendencia az, hogy az oktatásban ne legyen helye, szerepe, ne legyen külön tantárgy a szexuális nevelés, talán az egészségügyi nevelés részeként szóba kerülhet, de félnék tőle. Fontos megjegyezni, hogy a szexuális nevelés nem egyenlő a szexuális felvilágosítással. Ez utóbbi sem kellene egy-két alkalomra korlátozódjon, mint ahogyan az az iskolában történik, a szexuális nevelés azonban egy életen át tartó folyamat. Már kiskorban elkezdődik, és nem a szexről szól, hanem a nemi szerepekről, és hozzátartozik az intimitásról való beszélgetés, például már óvodáskorban lehet arról beszélni, hogy a fiúcska hogyan „udvaroljon” a kislánynak, esetleg fogja meg a kezét, és ha a kislánynak ez nem felel meg, hogyan mondjon nemet. Az erről való beszélgetés a családban kezdődik, de nem is csak a beszélgetés, hanem az ezzel kapcsolatos egészséges megnyilvánulás, a minta, hiszen az, hogy a szülő tudjon erről beszélni, azon is múlik, hogy ő maga hogyan viszonyul ehhez a kérdéshez a saját életében – véli dr. Bakk-Miklósi Kinga.

Nem beszélünk róla, mert kényelmetlen

Dr. Ladányi Emmánuel szerint elsősorban a szülők „félnek” ettől a témától, a mai napig jellemző az a mentalitás, hogy nem beszélünk róla, mert kényelmetlen.

– A pubertáskor kezdete akkorra tehető, amikor megtörténik az első menstruáció, világviszonylatban ez átlagban 12–13 éves kor között mozog. De változó, vannak bizonyos elszigetelt népcsoportok, ahol 9 év az átlag, és van, ahol 16, tehát nem feltétlenül jelent gondot az, ha valakinek 14–15 évesen jön meg az első menstruációja, mint ahogy az sem, ha valakinek 10 évesen. Elsősorban a szülő feladata, hogy megfelelő kapcsolatot alakítson ki a lányával, hogy beszélni tudjanak erről a témáról. Gyakran a nőgyógyászati vizsgálatokon találkozunk olyan helyzetekkel, hogy az anyuka nem tudja, mikor volt az első menstruációja a lányának, rendszeresen menstruál-e vagy sem, de olyanokkal is,

Fotó: Vásárhelyi Forgatag

amikor a kamasz lány félve jön be a rendelőbe, mert nem mer beszélni az édesanyja előtt. Ez nincs rendjén, hiszen nem a tizenéves lánynak, hanem a szülőnek kellene észrevennie, ha valami gond van a gyerekével ezen a téren, például túlságosan nagy mennyiségű a havi vérzés, vagy éppen rendszeretlen, és érdemes szakemberhez fordulni – hangsúlyozta a szülész-nőgyógyász. Arra, hogy mikor kell először nőgyógyászhoz menni egy kamasz lánynak, a szakember elmondta: ha minden rendben van, nincsenek különösebb panaszok, akkor a szexuális élet megkezdése után kellene elkezdenni rendszeresen vizsgálatra járni, ugyanis ezáltal rengeteg olyan rizikófaktor kerül fel, amely számos problémához vezethet.

Nem kellemes, de szükséges

Köztudott, hogy az első nőgyógyászati vizsgálat mindig rengeteg izgalommal jár, dr. Ladányi Emmánuel szerint azonban testileg egyáltalán nem kell készülni a vizsgálatra, a lelki felkészülésben pedig az édesanyjának van nagy szerepe, hiszen ő nem először jár nőgyógyászhoz, tudja, mivel jár.

– Amikor egy kislány sürgősségi problémával érkezik a rendelőbe, mindig behívom az anyukát is, mert ő az egyetlen, akiben akkor, ott bízik a gyerek, függetlenül attól, hogy milyen kapcsolatuk – hangsúlyozta a szakorvos.

Dr. Bakk-Miklósi Kinga szerint ez a történet háromszereplős, a fiatal lány, a nőgyógyász és jó esetben a szülő is részt vesz benne. Ideális eset az, amikor az anyuka elkíséri a gyereket, ugyanis, mint mondta, nagyon sok fiatal lányról tud, aki egyedül megy a nőgyógyászhoz, nem az édesanyja vagy egy másik családtag kíséretében. Ez is a bizalmi kapcsolaton múlik, ha addig ez nem volt meg a szülő és gyerek között, hiába várjuk, hogy elhiggye, hogy bízhat bennünk. Ideális esetben, amikor együtt mennek el a vizsgálatra, az alkalmat valószínűleg megelőzte már erről egy beszélgetés az édesanya és lánya között, amikor a szülő arról is mesél, hogy neki milyen volt az első ilyen tapasztalata. Azzal, ahogy az anya viszonyul ehhez a kérdéshez, sok mindent átad a lányának. Nem kell hazudni, el lehet mondani, hogy nem feltétlenül kellemes a vizsgálat, de azt is, hogy miért szükséges. Fontos ugyanakkor, hogy a nőgyógyász nyitott és empatikus legyen, hogy akár azt is meg lehessen neki mondani, hogy bemenjen-e a

rendelőbe az anyuka vagy sem. Hasonlóan vélekedik a szülész-nőgyógyász szakorvos is, aki hozzátette, valóban sok múlik az orvos hozzáállásán, kulcsfontosságú az empátia, a türelem annak érdekében, hogy ne legyen kellemetlen, elriasztó élmény a vizsgálat, hiszen ez esetben többé nem fog nőgyógyászhoz menni a fiatal lány. Ez esetben megtörténhet, hogy négy-öt év múlva egy olyan problémával tér vissza, amit könnyedén ki lehetett volna szűrni, ha rendszeresen jár szakvizsgálatra.

– Fontos hogy azokra a lányokra, akik először járnak nőgyógyászhoz, akár kétszer annyi időt szánjunk, mint azokra a páciensekre, akik sokadjára érkeznek rutinvizsgálatra. Konkrétan, részletekbe menően és érthetően el kell mondani, mi fog történni, de az orvos hozzáállása is fontos, hogy ne kinszenvedésként élje meg a fiatal lány a vizsgálatot – hangsúlyozta.

Kétévente ajánlatos felkeresni a nőgyógyászt

A kérdésre, hogy milyen gyakran ajánlott eljárni a nőknek nőgyógyászhoz, dr. Ladányi Emmánuel megjegyezte, kissé eltérés van a szakmai ajánlások, illetve aközött, amit javasolni kell Romániában. A szakirodalom szerint a 21 évnél idősebb nők háromévente kellene citológiai vizsgálatra menjenek, harminc év fölött pedig ötévente ajánlott egy komplexebb vizsgálat, azaz citológia, amely a rákos sejtek jelenlétét vizsgálja a méhnyak felületéről származó sejtekben, illetve HPV-teszt is szükséges, hogy megnézzék, van-e potenciálisan rákkeltő HPV-törzs az illető szervezetében. Romániában azonban ez nem így működik, a mindennapok tapasztalata az, hogy ha valakinek azt mondja az orvos, hogy három év múlva menjen ismét vizsgálatra, akkor általában öt év is eltelik, amíg eljut ismét egy szakemberhez. Ezért azt szokták javasolni, hogy kétévente végezzenek szűrővizsgálatot, a tapasztalat ugyanis az, hogy Romániában az emberek nem szívesen járnak szűrővizsgálatokra, holott országunk élményben van a méhnyakrák tekintetében.

A kiskorú terhességek terén is élményben

Románia a kiskorú terhességek terén jelenleg európai viszonylatban a második helyen áll, sokáig első helyen voltunk, Bulgária azonban megelőzött. Országunkban a kiskorúak terhességének aránya 9 száza-

lék, ami azt jelenti, hogy száz szüleből 9 esetben kiskorú az anyja. A nemzetközi adatok 4 százalékról beszélnek, mi ennek több mint a kétszeresénél tartunk – világított rá dr. Ladányi Emmánuel.

A másik terület, ahol ugyancsak élményben vagyunk, a méhnyakrák: nálunk a legmagasabb azoknak a száma, akik súlyos, előrehaladott stádiumban kerülnek diagnosztizálásra, illetve nálunk hálnak meg legtöbbször ebben a betegségben. A szakorvos Ausztráliát említette pozitív példaként, ahol 2007-től beiktatták a kötelező oltások sorába a HPV-védőoltást is, és jelenleg ott tartanak, hogy az ausztrál egészségügyi minisztérium közlése szerint 2035-re a méhnyakrák már nagyon ritka betegséggé fog számítani az országban.

– Eközben Romániában az a téma, hogy beadják-e a kislánynak a HPV-védőoltást vagy sem. Ez egy olyan ráktípus, amely védőoltással megelőzhető, mégsem élnek ezzel a lehetőséggel – mutatott rá a szakorvos.

Az egészséges védekezés a legfontosabb

A fiatalok körében a szexuális élet megkezdése is eléggé előretelődött, így rendkívül fontos, hogy megfelelő információkhoz jussanak a védekezési lehetőségek kapcsán – hangsúlyozta a beszélgetésen.

Dr. Ladányi Emmánuel szavátette, sok esetben találkozunk fiatal lányokkal a nőgyógyászati ambulancián, akik abortuszra érkeznek. Ha valaki 15–16 évesen jön, és azt kéri, hogy végezzenek el egy műszeres abortuszt, az komoly lelki traumával jár, tehát fontos az egészséges védekezés. A szakember szerint a leghatékonyabb védelmet a gumióvszer nyújtja, ugyanis ez nemcsak a nemkívánt terhességtől, hanem a nemi úton terjedő betegségektől is véd. A szájon át szedhető fogamzásgátló tabletták kapcsán a nőgyógyász elmondta, gyakori, hogy a fiatalok nem fordulnak a szülőhöz, sem szakemberhez, hanem az ugyancsak kiskorú partnerrel bemennek a patikába, és kérnek egy fogamzásgátló tablettát. Optimális esetben a gyógyszerész egy olyan készítményt ad, aminek minimális a hormontartalma. A helyes út viszont az lenne, ha ezt megelőzően a fiatal tanácsot kérne egy szakembertől, nőgyógyásztól, vagy legalább a családorvostól. Nem mindegy, hogy milyen készítményt adnak neki, ugyanis a piacon jelenleg több mint százféle termék van.

Amennyiben szakemberhez fordul, megvan a lehetőség, hogy a lány elmondja, olyan tablettát szeretne, amitől esetleg elmúlnak a pattanásai vagy kevésbé zsírosodik a haja. Olyan széles a paletta, hogy minden kérésre tudnak megfelelő készítményt adni, nem szabad bemenni a patikába, és találomra levenni a polcra egy terméket, hanem célszerűen kell kiválasztani, szakember segítségével.

Az esemény utáni tabletták kapcsán is az a tapasztalat, hogy sok esetben nincsenek tisztában a fiatalok azzal, hogy ezeket mikor és miként kell bevenni.

– Gyakran úgy veszik, mint a cukorkát, hiszen akár hajnali 4-kor is be lehet menni egy nonstop gyógyszerárba, és kérni. Ha egyszeri alkalommal veszi be valaki, vészhelyzetben, nincs gond, de ha egy hónap leforgása alatt, azaz egy menstruációs cikluson belül kétszer-háromszor szed ilyet, annak már komoly következményei, kockázatai lehetnek. Ezek hormontartalmú készítmények, amelyek megakadályozzák, hogy létrejöhön a megtermékenyülés, ám ha túl későn veszik be, és már megtörtént a megtermékenyítés, hasztalan. Az aktust követő első 72 órában bizonyított a hatásuk, de minél korábban veszik be, annál hatékonyabbak – hívta fel a figyelmet a szakorvos.

Az internet nem a leghitelesebb tanácsadó

Dr. Ladányi Emmánuel megjegyezte, két évvel ezelőtt végzett egy kutatást a 14–18 év közötti lányok körében, szinte 300-an töltötték ki a kérdőívet erdélyi magyar középiskolákból. A cél az volt, hogy felmérje a menstruációs higiéniaival, illetve a szexuális neveléssel kapcsolatos tájékozottságukat. A kérdésre, hogy honnan tájékozódnak a menstruációval kapcsolatos higiéniai szabályokról, szerencsére toronymagasan vezetett a „szülőtől” válasz, viszont a második helyen az online felület állt, nem pedig a pedagógus vagy az iskola.

– A romániai oktatási rendszerben ez a kérdés be van seperve a szőnyeg alá. Az online tér nagyon jó dolog, hasznos is tud lenni, ha tudjuk, hogy honnan szerezhetünk megbízható, pontos információkat, viszont általában ezt nem tudják a fiatalok – hangsúlyozta.

Egy ártatlannak tűnő kép rengeteg kellemetlenséget szülhet

A világháló veszélyeiről szólva dr. Bakk-Miklósi Kinga egy, a fiatalok körében újabban igen elterjedt jelenségre, a sextingre hívta fel a figyelmet. Az eredetileg a „szex” és „texting” (azaz sms-küldés) szavak összevonásából keletkezett kifejezés a felhasználó által saját magáról készített szexuális tartalmú, provokatív, meztelen vagy félmeztelen képek, videók vagy szexuális felhívást tartalmazó üzenetek továbbítását jelenti mobilhálózaton vagy az interneten. Az ilyen tartalmak továbbításának kockázata, hogy a címzett azokat bárkivel, akár a tágabb nyilvánossággal is megoszthatja, így a küldő kiszolgáltatja, zsarolhatóvá teszi önmagát. A pszichoterapeuta szerint a fiatalok gyakran pózolnak, lefotózzák például a felsőtestüket, hogy megmutassák, milyen szépen lebarnultak a nyaralás alatt, és elküldik azt az osztálycsoportba vagy egy-két embernek, aztán kikerül a világhálóra, onnan pedig már nem lehet letölteni.

– Ártatlan kis gombnyomásnak tűnhet az egész, de igen kompromittáló lehet hosszú távon – figyelmeztetett a szakember.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Citromos, narancsos, gyömbéres répatorta

Hat tojássárgáját 20 dkg barna cukorral (vagy kristálycukorral), egy citrom levével, reszelt héjával, egy narancs levével, 10 g reszelt gyömbérrel, 10 dkg olvasztott vajjal, egy dl olajjal, három evőkanál olívaolajjal kikavarunk. 25 dkg reszelt murkot adunk hozzá. 20 dkg darált mandulát, egy kis tasak sütőport, pici sót, kávéskanál darált fahéjat, 14 dkg lisztet, három evőkanál mézet, egy evőkanál tejszínt összedolgozunk a többi hozzávalóval. A tojásfehérjét kemény habbá verjük, és a legvégén a masszához keverjük. Kivajazott tortaformába öntjük, és 180 fokon kb. 10 percig, majd 160 fokon 30 percig sütjük. Miután kihűlt, kettévághatjuk. Pudinggal, mascarponekrémmel tölthetjük meg. Aki nem szeretné megtölteni, az a tetejére kenheti a krémet vagy megszórhatja porcukorral. Tetszés szerint díszítsük.

Omlett-tekercs

Ebben a nagy hőségben jól jön a könnyen elkészíthető finomság. A tekercshez 10 tojást három evőkanál liszttel, egy evőkanál krumplipehellyel, sóval, borszal, egy evőkanál tejszínnel alaposan felverünk. Teflonban, kevés zsiradékon mindkét oldalát megsütjük. Egy kis doboz csicszeriborsó-konzervet leszűrünk, 10 dkg csirkemellsonkát, egy piros kápiapaprikát, egy nagyobb kovászos uborkát, kevés párolt gombát, kis csokor metélőhagymát vagy vöröshagymát apró kockára vágunk, egy kiskanál vajjal, egy henger alakú krémsajttal, tetszés szerint majonézzel jól kidolgozzuk, sózzuk, borsozzuk. A langyos omlettet megtöltjük a töltelékkel, és fólia segítségével jó szorosan felcsavarjuk. Egy órára hűtőbe tesszük, zöldségsalátával fogyasztjuk.

Zserbóbukta

Hozzávalók: egy kg finomliszt, egy mokkáskanál só, egy citrom reszelt héja, egy egész tojás, két tojássárga, öt evőkanál cukor, öt dl tej, egy kis kocka friss élesztő, 10 evőkanál olaj. A tejet meglangyosítom, beleteszem a sót, a cukrot, az élesztőt, és felfuttatom. A liszt középebe mélyedést készítek, és beleöntöm a tejes egyveleget, a tojásokat, az olajat, és addig gyúrom, amíg már nem ragad a kezemhez. Lisztet szórok rá, és egy órát kelni hagyom. Kiserítem, majd felkockázom. A szilvaízét darált dióval kikavarom, kevés citromhéjat, porcukrot teszek hozzá (kb. egy üveg szilvaízhez jár 20 dkg darált dió és 12 dkg porcukor), megtöltöm, és feltekerem. A tepsit megkenem zsírral, és egymás mellé helyezem a buktákat. Megkenem felvert tojással, majd miután megsült, cukros tejjel (egy ecset segítségével). Amikor még langyos, porcukorral megszórom, és 25 perc alatt készre sütöm.

Finom zakuszka

Szükséges hozzá: egy kg hagyma, egy liter olaj, három kg piros gogospaprika, 1,5 liter főtt zsemle paszuly. A hagymát, paprikát, paszulyt ledarálom. Olajon először a hagymát a paprikával kb. 1,5 órát dinsztelem, folytonosan kavargatva. Utána hozzáadom a paszulyt, sót, pár babérlevelet, ízlés szerint szemes borsot, három cikk fokhagymát. Még kb. 20 percig kevergetem, majd hozzáadok egy liter paradicsomlevet, egy kávéskanál cukrot, és kb. 2 órán keresztül vastagra főzöm. Akkor van kész, amikor az olaj feljön a tetejére. Kevés befőzőport is adok hozzá (a kis tasaknak a felét). Másnap kidunsztolom.

Jó étvágyat kívánok!

Új programok a Caritas Szent Ágnes rehabilitációs központjában

Orbán Júlia

Az előző évekhez hasonlóan, a Gyulafehérvári Caritas Szent Ágnes rehabilitációs központja idén is különleges programokat kínál az őszi-téli időszakban. Érzékenyítő programokra, műhelymunka-sorozatra, családi napokra, valamint a koraszülöttség és a fogyatékkal élők világnapjának megünneplésére lehet számítani. Újdonságként a képcserés kommunikációs rendszer elnevezésű képzés szerepel a szakemberek repertoárjában, amit elmélyítő jellegű műhelymunkák követnek.

Képcserés kommunikációs rendszer – képzés

PECS: Picture Exchange Communication System a neve annak a képzésnek, amelyet a Szent Ágnes rehabilitációs központ szakemberei a Pyramid Educational Consultants céggel közösen szerveznek szeptember 22–23-ára.

A kétnapos tanfolyam olyan, fejlesztésben dolgozó szakembereknek szól, akik autista, eltérő fejlődésű vagy kommunikációs problémákkal küszködő gyerekekkel dolgoznak.

Az alternatív kommunikációs módszert dr. Andrew S. Bondy és Lori Frost dolgozták ki a nyolcvanas évek végén olyan autizmussal élők számára, akik egyáltalán nem, vagy alig beszéltek.

A képcserés kommunikációs rendszer célja, hogy hatékony kommunikációt alakítson ki az autista vagy eltérő fejlődésű, kommunikációs nehézségekkel küzdő egyén és környezete között. Ehhez piktogramokat, képkártyákat használ, amelyek tárgyat, cselekvést vagy fogalmat ábrázolnak. A lap alján egy-két szó leírja a kártya tartalmát.

A piktogramok egy hatlépcsős folyamaton viszik át az autista vagy eltérő fejlődésű személyt, aki ez idő alatt játékosan, szinte észrevétlenül tanulja meg kifejezni vágyait, érzelmeit, gondolatait. Megtapasztalhatja például, hogy valódi almát kap, ha kérését az almát ábrázoló képkártyával jelzi. Megtanulhat kommunikációt kezdeményezni akár idegen személyekkel is, továbbá képkártyák között válogatni, és választásai révén tudatosan kifejezésre juttatni vágyait. A piktogramok egymás mellé helyezése által mondatokat alkothat, amelyeket később jelzőkkel, határozókkal egészíthet ki képkártyák formájában. Végül olyan kérdésekre is megtanulhat a kártyák segítségével válaszolni, mint: „Mit szeretnél?“, „Mit látsz?“, „Mit hallasz?“, „Mit érzel?“.

A képzésre az alábbi elérhetőségen lehet jelentkezni: Mezei Borbála, tel. 0736-004-369, borbala.mezei@caritas-ab.ro

A Szent Ágnes rehabilitációs központ programjait a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság támogatja.

A rupertbergi látnoknő zenéje (2.)

Szilágyi Mihály

Bingeni Hildegárd hírneve tovább nőtt a pápai vizsgálóbizottság látogatása után. Ez a népszerűsége azonban gyakran kínos helyzetbe hozta, ugyanis akik hozzá fordultak, nem mindig olyan tanácsot kaptak, amelyet szerettek volna, hanem a Szentírás tanításával összeegyeztethetőt. Nem tehetett másképp, mint megmondani a kellemetlen valóságot. Hogyan is térhetett volna el ettől a nézetétől, amikor saját beszámolója szerint negyvenkét évesen „a mennyek megnyíltak, és egy kristálytisza, vakító fény világította át az agyamat. Megmelegítette a szívemet és a mellkasomat, nem égetően, hanem forrón... és hirtelen megértettem, amiről a Könyvek írnak”. Betegségei árnyékában bizonyára sokszor számolt az elmúlás gondolatával, ezért nem félt sem egyházi, sem világi hatalmasságoknak megmondani az igazat. III. Konrád császárnak is azt ajánlotta, hogy „javulj meg, hogy ne kelljen napjaid fölött bánkódnod”. Ugyanígy járt Barbarossa Frigyes is, aki még közben is járt az apácamonos- tor ügyében, és ezért némi babusgást várt „csinytevései” elfeledésé- ért: „Vigyázz – írta neki –, nehogy a legfőbb Király szemed vaksága miatt elvessen téged!”

Hildegárd az egyházi embereket sem kímélte figyelmeztetéseivel. Akkoriban a keresztes háborúk ügyével foglalkozott sok egyházi ember. A lelkek vigyázása helyett gyilkoló hadjáratokon agyaltak, földi hírnevet és zsákmányt igye- keztek szerezni, ezért az apátnő

őket is kiosztotta: „Mindaddig, amíg a földi királynak szolgálunk, elhanyagoljuk a mennyei Király belső szolgálatát.” „Istent nem ismer- tek, embertől nem félték. Nem olyan prédikátorok vagytok, ami- lyennek Isten látni akar benneteket. Részben lovagok, részben szolgák vagytok. Gőg, dicsőség, szórakozás – ezek jegyében telik életetek. Az Egyház pilléreinek kellene lenne- tek, és romokban heverték a föld- ön.”

Elhivatottságát annyira szívügyé- nek tekintette, hogy egy alkalom- mal úgy döntött, a zárdalakkal egy szegényebb vidékre, Ruperts- bergbe költözik, hogy a rászoruló- kon segítsen. Egy apáttól jóváhagyást kért, de nem kapta meg. Hildegárd nem adta fel, és ma- gasabb szinten kérte az áthelyezé- süket, de Kúnó apát sem egyezett bele. Ekkor az apátnőt merevség lyezte, hogy Hildegárd és apácátársai megalapítsák a Rajna- közeli Saint Rupertsberg-monos- tort.

A szegények és elesettek istápo- lójaként seregestől jártak hozzá az emberek. Mivel Hildegárd maga is beteges természetű volt, együttér- zett a betegekkel. De nem csupán a sajnálattal maradtak a hozzá fordul- lók, hanem gyógyította is őket. Messze földön híres volt a monos- tor gyógynövényes kertje. A tudós apátnő az orvoslást is megtanulta. Gyógynövényeiből teákat, kenete- ket és gyógyecseppeket készített, és senkit sem utasított el. A monostor

amolyan öregotthon is volt, mert mindig élt ott „hét szegény mat- róna”, akik legalább öregkorukban részesültek a könyörületben, és kaptak némi jót is e földi életben.

Hildegárd nem kímélte magát. Ha valahova utazni kellett, félretette minden baját, és igyekezett segíteni. Életében négy hosszú utazása volt, amelyek középkori körülmények között óriási megterhelést jelentet- tek egy amúgy is beteges ember- nek.

Gyógyítás, tanácsadás, utazás és a monostor ügyes-bajos dolgainak intézése mellett is tudott időt szakí- tani a tudományos munkára. Nem tudjuk, milyen célból alkotott meg egy sajátos nyelvet. A „lingua igno- ta”, azaz az ismeretlen nyelv talán az első mesterségesen kialakí- tott emberi nyelv. Ennek az írásához 23 betűből álló ábécét szerkesztett, a nyelvtan a latin nyelv működését követte. Mindössze 1011 szó mar- radt fenn különböző kéziratokban és kódexekben ebből a sajátos nyelvből. Emiatt később ő lett a nyelvészek és az eszperantó hívei- nek a védőszentje.

Az apátnő természettudós is volt a maga korában. Gyenge egészsége miatt kutatta a természet gyógyító lehetőségeit. Három könyvet írt, melyekben sokféle gyógymódot említett. A Fűvek könyve, Fák könyve és az Isten állatkerkje mai szemmel olvasva néha háborzono- gató gyógymódokkal igyekszik enyhíteni a bajokon, de Hildegárd korában jobb lehetőségek híján a gyógyulni vágyóknak meg kellett elégedniük akár különböző béka-, valamint gilisztakivonatokkal, és „a

Hildegárd 23 karakteres ábécéje

görvély bizonyára felszívódik, ha- csak nem hal meg az az ember, vagy ha Isten másképpen nem akarja”. A mérgezés ellen is elké- pesztő ellenszert javasolt az apátnő: „Ha valaki mérget evett vagy ivott, az az egész teknősbékát zúzza porrá, adjon hozzá egy kis búzalisz- tet, úgy, hogy maga a por ötszöröse legyen a lisztnek; keverjen hozzá vizet is, és formázzon kis kalácsok- kat, majd szárítsa meg őket a napon, vagy pedig egy meleg, de vala- mennyire már kihűlt kemencében. Akkor aztán zúzza porrá újra a kis kalácsokat, és azt egy tojással fo- gyassza el, így a méregtől vagy nátha, vagy ürítkezés útján meg fog tisztulni”. A szellemi betegségek felderítésére is rendkívül érdekes metódust találunk. „Aki azonban a fejében beteg, és akinek üres az agya, és így eszik kendert, annak könnyű fejfájást okozhat. Azoknak azonban, akiknek feje egészséges, és agyuk teljes a fejükben, azoknak

nem árt.” A középkori állapotok kö- zepette azonban különösen hasz- nosnak bizonyult az a tanács, miszerint sok fertőzés elkerülhető, ha előbb felforraljuk az ivóvizet.

De ne legyünk igazságtalanok, mert a jelenkori orvostudomány is ezen az ösvényen haladva jutott el a jelenbe. Hildegárd gyógyszerei bizonyára hatékonyak voltak, mert az apáca híre messze földön ismert volt. Nem szabad lebecsülnünk az akkori kor orvosait, hiszen ők is a lehetőségek határait feszegetve ku- tatták a gyógyulás lehetőségeit, ugyanúgy, ahogy ma is számtalan kutató keresi a bajok enyhítésének módját.

Hildegárd a német orvostudo- mány szempontjából rendkívül je- lentős mérföldkőnek számított. Ő volt az első nagy német gyógyító. A Causae et curae című műve a beteg- ségek okait és a gyógymódokat tár- gyalja, a kilenc kötetes Physica pedig tudományos enciklopédia.

1.		ÍRÓ, MŰ- FORDÍTÓ (LÁSZLÓ)	RÉGI ELŐD ÁSÍTÁSSAL JELZETT ÁLLAPOT	HAJÓ HÁTSÓ RÉSZE	JÓTÉKONY- KODIK	NYÁRI CIPŐFELE	GALLY SZÉGYELL	SZÁNDÉKO- ZIK	KOCKÁZTA- TOTT PÉNZ	FÉLELEMI	JERUZSA- LEMI DOMB	TÉLI CSAPADÉK FED, BORÍT	KÖNNYEZŐ	... ET MOI (GÉRALDY)	GERMÁN NÉP (VOLT)
A															B
ODA-VISSZA NŐI NÉV			SZÁMSZERŰ TÉNY FÁBA VÉS				VEGYÉSZET SZÜKSÉ- GES					GÖRÖG BETŰ TŰZET SZŰNTETŐ			
KÉZZEL FOG MEGSZÓLÍ- TÁSFELE					SZEKÉRYNI TEHER NŐI NÉV (SZEPT. 15.)					ANTIK REDING ... (KÁRTYA- LAP)				EGYESI ÉLÉNK SZÍN	
2.	A	RIADÓ	HULLÁM- TÓRÓ GÁT A SZEMÉ- LYÉVEL		MATEMATI- KUS (LEON- HARD) AKARATERŐ				ISZKOLÓ HIVATKOZÓ					RÖVID KÖSZÖNÉS SÖTÉT- PIROS	
HÁBORÍTÓ				... GROS (NAGYBAN) JEMENI VÁ- ROS LAKÓJA		ELEKI SÁTOR- BEJÁRATI		KÖZLEKE- Dési PÁLYA SZIGET (OLASZ)		CÉGFÉLE (RÖV.) A RÁDIUM VEGYJELE			JÓKEDVŰ LUDOLF SZÁMA		
OROSZ FÉRFINÉV			TŰSTÉNT AZ EGYIK ÉGTÁJ			ŰRMÉRTÉK DÉL-AFRIKAI TARTOMÁNY				ZENE- DRÁMA BŰNTETŐ- PAD VOLT					
TENISZ- PÁLYÁT BORÍTHAT				EGYETEMI SZAKFÖNÖK BAJBÓL KI- SZABADÍTÓ			KOHÓ MELLÉK- TERMÉKE SOKSZÍNŰ				SZELLEMI ALKOTÓ SÍPOL A FO- CIPÁLYÁN				LAKÁST TISZTÍTÓ
HÁROM (OLASZ)			MAGASAN TARTÓ KÖTŐSZÓ			KORALL- ZATONY BALZSAM				... OVO (ELEVE) RANGJELZŐ ELŐTAG			REG ÉS ... (ARANY J.) AZ ARZÉN VEGYJELE		
OMSZK FOLYÓJA KUTYA			OXIGÉN (RÉG.) PETROZSÉNY FOLYÓJA		... SVEVO (OLASZ ÍRÓ) BERN FOLYÓJA				MÁSİK NEVÉN JUHÁSZ GY. MŰZSÁJA					NÉVELŐ FÉRFINÉV (FEBR. 20.)	
		LÁNGÉSZ GUSZTUS			NAGY TESTŰ PAPA GÁJ TÖRZSI JELVÉNY			AKKOR (FRANCIA) RÉGI APRÓ- PÉNZ						BENTLAKÓ! KOCSMA RÉSZE	
OSZTRÁK, OLASZ ÉS SVÉD AUTÓJEL			PÁRTI ÓRÓMAI BŰCSŰ- KÖSZÖNET		A NŐTA VÉGE! HŐSÖK ... (PESTEN)	LAKATLANI ÁRVITA		ÉTLEN GÉNI NŐI NÉV (AUG. 30.)		SKÁLA- KEZDET KIRÁLY (ANGOL)			SCHÜTZ ... (SZÍNÉSZNŐ) FR. ÍRÓ (CLAUDE)		
JÓ, HA VER			TEÁZÁS IDŐPONTJA TASZÍT				NŐI NÉV (FEBR. 8.) ERBIUM ÉS KÉN VEGY.J.						LOMB- SZÓNYEG RÓMA HA- TÁRTALANI		
A FAUNA EGYEDE				ATTILA MÁS NEVE OLASZ NÉVELŐ			HATVAN- PERCNYI IGEKÉPZŐ				... ORSZÁG- GYŰLÉS (1707) PÁRAI				
KIEJTETT MÁSSAL- HANGZÓ		FRANCIA FOLYÓ ZORRO JELE			A VADRÓ- ZSÁK SZERZŐJE RÓMAI 50				NÉV (ANGOL) BELÁTI					KERESZTŰL BEFUTI	
L.N.J.	A											TEJ- TERMÉK			

Augusztus 24-i rejtvényünk megfejtése: Minden más ember specialista, de az ő specialitása a mindentudás

Kalmár nem gondolt arra, hogy hat évet játszik Dunaszerdahelyen

Kalmár Zsolt, aki bő két hete szerződött a Fehérvár FC-hez a DAC-tól, az elején nem gondolta volna, hogy hat évet tölt el a dunaszerdahelyi labdarúgócsapatban, de a hangulat és a klub filozófiája is vonzó volt a számára.

A 32-szeres magyar válogatott középpályástól szombaton, a Besztercebánya elleni mérkőzés előtt köszönt el a klub és a közönség. A 28 éves játékos az M1 televíziónak azt mondta, úgy érkezett kölcsönbe a DAC-hoz, hogy felépíti magát és továbblép.

„De amilyen hangulat és szeretet itt van a foci körül, az engem vonzott. A klub filozófiája is vonzott, az, amit fel sze-

retett volna építeni velem. Ezért is alakult úgy, hogy itt maradtam és elértem azt a szintet, hogy csapatkapitány is tudtam lenni. Ez is egy nagy elismerés volt a számomra” – mondta.

Hozzátette: úgy érzi, a második családjától távozik ennyi idő után, és kiemelte, hogy nagyon sok élményt szerzett Dunaszerdahelyen. „Egyet sajnállok, hogy egy kupát nem tudunk felemelni, nem tudtam felemelni a klubnak és a közönségnek. Nagyon remélem, hogy ezt a kupát a jövőben meg tudja szerezni a DAC” – tette hozzá.

Kalmár 2017-ben került a dunaszerdahelyi csapathoz, amelynek az elmúlt években meghatározó játékosa volt, 148 tétmérkőzésen szerepelt, 47 gólt szerzett és 29 gólpasszt adott. A mostani idény elején viszont kevés játéklehetőséget kapott. Augusztus 11-én kettő plusz egy évre szóló szerződést írt alá Székesfehérváron. Korábban játszott a Győri ETO, az RB Lipcse, az FSV Frankfurt és a Brøndby csapatában.

Gazdag és Sallói is gólt lőtt

Gazdag Dániel és Sallói Dániel is góllal segítette csapatát az észak-amerikai profi labdarúgóliga (MLS) legutóbbi játéknapján.

A Philadelphia Union idegenben lépett pályára, és Gazdag a harmadik gólt szerezte – a 38. percben büntetőből volt eredményes – a DC United elleni mérkőzésen, melyen együttese 3-1-re győzött. A válogatott támadó végigjátszotta a mérkőzést, és 10. gólját lőtte a bajnoki idényben. A Philadelphia a második helyen áll a keleti csoportban.

Sallói hatodszor volt eredményes, már a 3. percben betalált a Sporting Kansas City San Jose Earthquakes elleni hazai 3-0-s győzelmével. A magyar játékos a 77. percig volt a pályán. A Kansas City 11. a nyugati csoportban.

Ezzel a képpel hívták a dunaszerdahelyi szurkolókat elkészíteni Kalmár Zsoltól
Fotó: a DAC 1904 közösségi oldala

Kun László: versenyrekord három éremmel és összetett 2. helyen

A marosvásárhelyi Speed Club-Jegesmedvák sportolói is dobogóra álltak a nemrég megrendezett országos gyors görkorsolya-bajnokságon, Kolozsváron, ahol az ország összes klubjából mintegy 180 sportoló állt rajthoz.

Nagy hagyománnyal rendelkező klubok sportolóit maguk után hagyva, kategóriájában versenyrekordot beállítva Kun László két ezüst-, illetve egy aranyéremmel az országos összetett bajnokság 2. helyén végzett. Kun Petra az összetett 6., míg Agyagási Sándor a 7. helyen fejezte be a versenyt.

Ugyanezeket az eredményeket érték el a Korona-kupáért Brassóban nemrég rendezett hagyományos versenyen, ahol Csiki Hanna, Keresztúri Fruzsina, illetve Nicuşan Emma is a középmezőny felső felében zárt.

A marosvásárhelyi Speed Club-Jegesmedvák gyorskorsolya szakosztálya két éves múltja visszatekintő szakág. Nyáron görkorsolyás, télen korszolyás edzéseket tartanak, illetve ennek megfelelő versenyeken vesznek részt, tájékoztatta lapunkat Kun László.

Újabb formaságnak tűnő visszavágó előtt az FTC

Az előző két körhöz hasonlóan a Ferencváros számára formalitásnak tűnik a mai visszavágó a labdarúgó Európa-konferencialiga selejtezőjének negyedik, utolsó fordulójában, miután egy hete 4-0-ra győzött a litván Zalgiris Vilnius vendégeként.

A magyar bajnok az ír Shamrock Rovers, majd a máltai Hamrun Spartans ellen is legalább négygólos előnyről várta a második felvonást, amelyet ugyancsak megnyert. Most sem lehet más a célja hazai közönség előtt, minthogy kettős győzelemmel biztosítsa sorozatban ötödik csoportkörös szereplését.

A zöld-fehérek 2020-ban a Bajnokok Ligája, 2019-ben, 2021-ben és tavaly pedig az Európa-liga főtábláján futballoztak, így a korai BL-selejtezős búcsút követően – a feröeri Klaksvík meglepetésre kiejtette a magyar bajnokot – egyértelmű cél volt, hogy legalább a harmadik számú sorozatban, az Európa-konferencialigában összejöjjen az őszi folytatás.

A Ferencváros remek főpróbát tartott, ugyanis egy félidő alatt hat gólt szerezve 6-1-re verte a Paksot. Máté Csaba vezetőedző irányításával kifejezetten hatékony a csapat támadójátéka, mivel a legutóbbi nyolc meccsén harmincszor volt eredményes, ráadásul csupán egyszer nem sikerült két gólt szereznie.

A tízszeres litván bajnok szintén gólgazdag győzelemmel hangolt az összecsapásra, vasárnap 4-1-re verte a bennmaradásért küzdő Dziugas Telsiai együttesét, azonban így is hatpontos hátránnyal második az FK Panevezys mögött.

A két gárda közös múltja is a Ferencváros mellett szól, mivel alig két éve a BL-selejtezőben kettős győzelemmel (3-1, 2-0) jutott túl a Zalgiris Vilniuson. A magyar csapat ezenkívül még egy alkalommal találkozott litván riválissal, 2019-ben a Súdava ellen is veretlenül lépett tovább az EL-

Vilniusban négygólos előnybe került a Ferencváros

Fotó: FTC

selejtezőben. A Zalgiris az FTC előtt kétszer találkozott magyar ellenféllel, 2002-ben kiejtette a Budapest Honvédot az Intertoto Kupában, de a kispestiek 2019-ben visszavágtak az EL-selejtezőben.

A 21 órakor kezdődő mérkőzést az M4 Sport televízió élőben közvetíti.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 1. forduló:* Burnley – Manchester City 0-3, Arsenal – Nottingham Forest 2-1, Bournemouth – West Ham United 1-1, Brighton & Hove Albion – Luton 4-1, Everton – Fulham 0-1, Sheffield United – Crystal Palace 0-1, Newcastle United – Aston Villa 5-1, Brentford – Tottenham 2-2, Chelsea – Liverpool 1-1, Manchester United – Wolverhampton 1-0; *2. forduló:* Aston Villa – Everton 4-0, Crystal Palace – Arsenal 0-1, Fulham – Brentford 0-3, Liverpool – Bournemouth 3-1, Manchester City – Newcastle United 1-0, Nottingham Forest – Sheffield United 2-1, Tottenham – Manchester United 2-0, West Ham United – Chelsea 3-1, Wolverhampton – Brighton & Hove Albion 1-4; *3. forduló:* Bournemouth – Tottenham 0-2, Arsenal – Fulham 2-2, Brentford – Crystal Palace 1-1, Brighton & Hove Albion – West Ham United 1-3, Burnley – Aston Villa 1-3, Chelsea – Luton 3-0, Everton – Wolverhampton 0-1, Manchester United – Nottingham Forest 3-2, Newcastle United – Liverpool 1-2, Sheffield United – Manchester City 1-2. *Az élcsoport:* 1. Manchester City 9 pont, 2. West Ham United 7 (7-3), 3. Tottenham 7 (6-2), 4. Liverpool 7 (6-3), 5. Arsenal 7 (5-3).

* *Spanyol La Liga, 3. forduló:* Athletic Bilbao – Betis 4-2, Celta Vigo – Real Madrid 0-1, Cádiz – Almería 1-1, Getafe – Alavés 1-0, Granada – Mallorca 3-2, Sevilla – Girona 1-2, Valencia – Osasuna 1-2, Villarreal – FC Barcelona 3-4, Rayo Vallecano – Atlético Madrid 0-7, Las Palmas – Real Sociedad 0-0. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 9 pont, 2. Atlético Madrid 7 (10-1), 3. Girona 7 (6-2), 4. FC Barcelona 7 (6-3).

* *Olasz Serie A, 2. forduló:* Cagliari – Inter 0-2, Fiorentina – Lecce 2-2, Frosinone – Atalanta 2-1, Hellas Verona – AS Roma 2-1, Juventus – Bologna 1-1, Lazio – Genoa 0-1, AC Milan – Torino 4-1, Monza – Empoli 2-0, Napoli – Sassuolo 2-0, Salernitana – Udinese 1-1. *Az élcsoport:* 1. AC Milan 6 pont (6-1), 2. Napoli 6 (5-1), 3. Inter 6 (4-0), 4. Hellas Verona 6 (3-1).

* *Német Bundesliga, 2. forduló:* Bayern München – Augsburg 3-1, RB Lipcse – VfB Stuttgart 5-1, Freiburg – Werder Bremen 1-0, Mainz – Eintracht Frankfurt 1-1, Mönchengladbach – Bayer Leverkusen 0-3, 1. FC Köln – Wolfsburg 1-2, Bochum – Borussia Dortmund 1-1, Heidenheim – Hoffenheim 2-3, Darmstadt – Union Berlin 1-4. *Az élcsoport:* 1. Union Berlin 6 pont (8-2), 2. Bayern München 6 (7-1), 3. Bayer Leverkusen 6 (6-2), 4. Wolfsburg 6 (4-1), 5. Freiburg 6 (3-1).

* *Francia Ligue 1, 3. forduló:* Lorient – Lille 4-1, Nantes – AS Monaco 3-3, Montpellier HSC – Reims 1-3, Nice – Lyon 0-0, Olympique Marseille – Brest 2-0, Paris St. Germain – Lens 3-1, Strasbourg – Toulouse 2-0, Stade Rennes – Le Havre 2-2, Clermont – Metz 0-1. *Az élcsoport:* 1. AS Monaco 7 pont (10-5), 2. Olympique Marseille 7 (6-3), 3. Reims 6 (6-3), 4. Brest 6 (5-5), 5. Strasbourg 6 (4-4).

A csoportkörbe jutásért játszik a Seps OSK és a FCV Farul is

Két romániai csapat is állva maradt az Európa-konferencialiga rájátszáskörére, és egyikük párharcra sem lefutott: a Seps OSK hazai pályán döntetlenre játszott, míg a FCV Farul egygólos sikert ért el.

Kettejük közül a Seps OSK-nak lesz a nehezebb dolga, hiszen 2-2-es állásról indul a visszavágó. Azonban a székelyföldi gárda már korábban is hasonló helyzetből készült a második mérkőzésre, és tudott újítani, aminek köszönhetően beverekedte magát a csoportkör előszobájának számító playoffkörbe. A háromszékiek az elmúlt hetet a norvégiai kiszállás megfelelő előkészítésére szánhatták, a Hivatásos Labdarúgóliga vezetője, Gino Iorgulescu ugyanis az utolsó pillanatban hozzájárult a Seps OSK jászvásári bajnoki meccsének az elhalasztásához.

A FCV Farul a bajnoki ágról próbál felkerülni a harmadik számú európai kupasorozat főtáblájára. A konstancaiak nem mindig meggyőző játékkal lépdelték fordulóról fordulóra, miután az 1. fordulóban elbukták a Sheriff Tiraspol elleni BL-selejtezőt. A csapat kerete át is alakult menet közben, Denis Alibec távozott, viszont Constantin Budescu érkezett, és a fiatal Louis Munteanu szerepléséhez is nagy reményeket fűznek. A román bajnokcsapat hátrányból fordítva 2-1-re megnyerte az első mérkőzést, így a tarsolyában minimális előnnyel érkezett meg a finn fővárosba.

A Bodø/Glimt – Seps OSK mérkőzés 20 órakor kezdődik, és a DigiSport 1, valamint a Prima Sport 1 televízió közvetíti. A HJK Helsinki – Konstancai FCV Farul találkozó a Pro Arena TV-ben tekinthető meg ma 19 órai kezdettel.

Nem jutott be a BL-csoportkörbe Kleinheisler csapata

A magyar válogatott Kleinheisler László csapata, a görög Panathinaikosz kettős vereséggel búcsúzott a portugál SC Bragával szemben a labdarúgó Bajnokok Ligája-selejtező negyedik fordulójában.

Az athéni csapat a múlt heti, idegenbeli 2-1-es vereséget követően a keddi, hazai visszavágón 1-0-ra kapott ki Kleinheisler Lászlót comb sérülés miatt ezúttal sem neveztek a Panathinaikoszba.

A párharcok győztesei a BL csoportkörébe jutnak – amelynek sorsolását ma 19 órától tartják Monte-Carlóban –, a vesztesei pedig az Európa-ligában lesznek főtáblások.

Bajnokok Ligája, selejtező, 4. (utolsó) forduló, visszavágók: Galatasaray (török) – Molde FK (norvég) 2-1, továbbjutott: a Galatasaray, kettős győzelemmel (5-3); Panathinaikosz (görög) – SC Braga (portugál) 0-1, továbbjutott: a Braga, kettős győzelemmel (3-1); Young Boys – Makkabi Haifa (izraeli) 3-0, továbbjutott: a Young Boys (3-0).

Olaszországban kiszámolták, mennyibe kerül a migránsok ellátása

Az olaszországi partokra való megérkezés-kor a bevándorlókra fordított első költség fejenként 350 eurónak felel meg, utána pedig naponta több mint harminc eurót fordítanak rájuk a költségvetésből – számolta ki a belügyminisztérium adatai alapján az *Il Giornale* című napilap szerdán.

A partra szállás után a bevándorlók fehérműt, tisztasági csomagot, szükség szerint ruhát, cipőt kapnak, valamint szállást és élelmiszert biztosítanak számukra.

Az úgynevezett belépési vagy első napi csomag fejenként háromszázötven euróba kerül.

Olaszországba való megérkezésük második napjától ellátásuk fejenként napi 31,50 euróba kerül általában a migránsközpont típusától és az azt működtető szervezettől, vállalkozással kötött szerződéstől függően. Havonta tehát fejenként legalább 945 euróba.

A kíséret nélküli kis- és fiatalok napi ellátása magasabb, fejenként nyolcvan és száz euró között mozog. Ezen kívül a bevándorlók fejenként napi 2,50 euró készpénzben részesülnek, és havonta egyszer öt euró értékű telefonkártyát kapnak.

A számítások szerint az év eleje óta érkezett 107 ezer ember – a tizennyolc év alattiakat nem számolva – ellátása csak az első nap több mint 37 millió eurós költségvetési kiadást jelentett, összesen pedig több mint 847 millió eurót költöttek rájuk.

Az *Il Giornale* megjegyezte, hogy pénzbe kerül a tolmácsszolgáltatás, a benyújtott menedékkérelmek elbírálása és közigazgatási kezelése, a táborok

tisztítása, az érkezők ruháinak mosása. Csak Lampedusa szigetének migránsközpontjában, ahova kevés kivétellel a több mint 107 ezer ember nagy része megérkezett, havi 35 ezer euróba kerül a tábor fertőtlenítése.

Lampedusán a napi ellátás is drágább: fejenként 33,6 euróba kerül abban a táborban, ahol augusztusban naponta kétezer és négyezer között volt az emberek száma.

Az olasz állam állja a bevándorlók továbbszállításának költségeit is az ország más vidékeire komphajókkal, repülővel, buszokkal, amelyeket utóbb szintén fertőtlenítenek: egy hetven-nyolcvan fős csoport utaztatásának költsége elérheti a 18 ezer eurót.

A napilap emlékeztetett, hogy 2018-ban a belépési csomag ára 150 és 180 euró között mozgott, a bevándorlók után fizetett állami fejkvótát pedig 25 euróban maximalta Matteo Salvini akkori belügyminiszter. A fejkvótát 2020-tól az Öt Csillag Mozgalom és a baloldali Demokrata Párt kormánya emelte fel.

A belügyminisztérium közleménye szerint a számok jól mutatják a bevándorlással járó tehervállalás súlyát. Segítség adhat a maradásra nem jogosultak gyors kitoloncolása, a befogadottak számának csökkentése. Róma bízik abban, hogy az Európai Unió és Tunézia között júliusban aláírt szándéknyilatkozat az indulások csökkenéséhez vezet az észak-afrikai országból, valamint az európai migrációs reform 2024 tavaszára várható lezárása is új szabályokat szabhat a befogadás terén – hangsúlyozta a belügyi tárca. (MTI)

Franciaországban bővült a turizmus idén nyáron

Franciaország továbbra is a világ elsőszámú turisztikai célpontja, s az idei nyári szezon az infláció és az áremelkedések ellenére sikeresebb, mint a tavalyi, bár kompromisszumokra készítették a hazai turistákat – közölte a kormány.

Jóllehet a nyaralók száma júliusban és augusztusban „nagyjából stabil” maradt a tavalyi nyári turisztikai szezonhoz képest, amely áprilistól szeptemberig tart, a becslést szeptemberi adatok figyelembevételével, várhatóan emelkedni fog – derül ki egy kormányzati értékelésből, amelyet októberben véglegesítenek.

Júliusban és augusztusban a franciák 67 százaléka hosszabb-rövidebb időre elutazott nyaralni a hazai turizmus népszerűsítéséért felelős állami szerv, az Atout France megbízásából készített felmérés szerint. Az ott hon maradtak 40 százaléka állította azt, hogy elsősorban anyagi okokból nem engedhetett meg magának nyári utat.

A franciák 88 százaléka Franciaor-

szágban választott nyári úti célt.

A szeszélyes időjárás és a szűkebb pénztárca miatt a franciák idén kevésbé választották a tengerpartokat, inkább a hegyekre és vidékre utaztak, előszeretettel több rövid időszakra, miközben a külföldi turisták nagyszámban visszatértek Franciaországba.

A tavalyi kilenc nap helyett idén átlagosan csak nyolc napra utaztak el nyaralni a franciák.

Bár az infláció ellenére a franciák nem áldozták fel a nyaralásukat, ügyeltek a kiadásaikra – mondta egy sajtótájékoztatón Olivia Grégoire, a kormány idegenforgalomért felelős tagja, aki szerint a franciák 27 százaléka állítja, hogy kevesebbet költ éteremben.

A szállodaiparban, ahol az egy szobára jutó bevétel 30 százalékkal emelkedett egyes régiókban 2019-hez képest, a látogatók száma mintegy 2 százalékkal csökkent – mutatott rá a miniszter. A kempingek bevételét viszont 2, a magánzálláshelyek pedig 11,8 százalékkal növelte. (MTI)

Kétezernyolcszáz éves csatornarendszer

Az első Szentély idejében épített, mintegy 2800 éves rejtélyes csatornarendszer maradványait találták meg izraeli régészek Jeruzsálemben – jelentette az Izraeli Régészeti Hatóság (IAA) szerdán.

A Jóás júdai király (i.e. 843 – i.e. 797) és Amásia júdai király (i.e. 822 – i.e. 768) uralkodásának idején épült, kőből kifaragott ősi csatornák pontos célja tisztázatlan, de valószínűleg termelő-ipari munkát szolgálhattak, valószínűleg valamilyen termék áztatására használták azokat.

Központi elhelyezkedésük Dávid városában arra utal, hogy az uralkodói palota vagy a Szentély gazdaságához kapcsolódhattak az IAA és a Tel-Aviv-i egyetem régészeinek közös kutatása szerint. Eddig két, egymástól körülbelül tíz méterre lévő szerkezetet tártak fel, amelyek egy nagy rendszert alkothattak. Ilyen építményeket Izraelben korábban sehol sem találtak.

Jobb megértése érdekében még a

rendőrség törvényszéki szakértőit is bevonták a kutatásba annak ellenőrzésére, hogy vannak-e a csatornában szerves maradványok vagy vérnymok, de mindeddig hiába, mert nem találtak magyarázatot létrehozásukra.

Mivel a csatornák nem vezetnek vízvezető medencébe, és az áramlási irányuk is változó, lehetséges, hogy termékek áztatására használták azokat.

A lenvászon előállításához hosszú ideig kell áztatni a lent, hogy megpuhuljon. De egy másik lehetőség, hogy a csatornában datolyát melegítettek belőle. Az erre szolgáló medencék hasonló alakúak távoli helyeken, például Ománban, Bahreinben és Iránban.

Az ásatási leleteket a nyilvánosság számára is bemutatják, látogathatóak lesznek az ősi Jeruzsálem tanulmányozásának szentelt jövő heti huszonegyedik tudományos régészeti konferencián. (MTI)

Belgium csak menekült családoknak biztosít téli szállást

Belgium a télen nem biztosít szállást egyedülálló, menekült státuszt kért férfiaknak, a befogadóközpontokban kialakított szálláshelyeket gyermekes családoknak tartják fenn – számolt be a *La Libre Belgique* című francia nyelvű belga napilap szerdán.

A napilap szerint Nicole de Moor belga menekültügyi és migrációs államtitkár szerdán közölte: a belga menekültügyi ellátórendszer túlterhelt, a menekültek számára kialakított, még rendelkezésre álló lakhelyeket a tél beálltától a családok, a nők és a gyermekek számára kell biztosítani. Kiemelte: az elkövetkező hónapokban várhatóan továbbra is nagy nyomás nehezedik a belga menekültügyi rendszerre. Az állami menekültügyi ügynökség (Fedasil) adataira hivatkozva pedig emlékeztetett: az elmúlt két évben 11,5 millió menedékkérő érkezett Belgiumba, közülük legkevesebb 33.500 jelenleg is befogadóközpontokban van elszállásolva.

Tavaly Belgiumban közel 37 ezer kérelmet

nyújtottak be nemzetközi védelemre nem uniós állampolgárok, és a menedékkérőkön kívül Belgium mintegy 62 ezer ukrain menekültnek nyújt segítséget – tájékoztattot de Moor. „A belga kormány el akarja kerülni, hogy a menekült gyerekek ezen a télen az utcára kerüljenek” – fogalmazott az államtitkár, majd hozzátette: menedékkérelmük elbírálásának ideje alatt az egyedülálló férfiaknak maguknak kell gondoskodniuk a szállásukról.

A napilap emlékeztetett, hogy a belga kormányt régóta érik bírálatok menekültügyi politikája miatt. Egy brüsszeli bíróság júniusban elmarasztalta a kormányt és a belga menekültügyi ügynökséget a migrációs válság kezelése miatt.

A belga állammal szemben már több mint 1100 elmarasztaló ítéletet hoztak a belga bíróságok, mivel a kormány nem biztosította a menedékkérők befogadását úgy, ahogy azt a törvény előírja. Az ezekben az ügyekben hozott határozatok ezer eurós bírságot állapítottak meg minden olyan menedékkérő után, aki nem kapta meg az őt megillető ellátást. (MTI)

Titkos praktikák, avagy győzni mindenáron

Szenvedélyes pasziánszó, vagy passzió-nátus játsszó személy vagyok. Passzióból teszem, miközben a Máté-passiót vagy a Wohltemperiertes Klavier-t hallgatom. (Ah, de műveltnék látszom!)

Úgy gondolom, ez is egy módja annak, hogy az ember ne veszítse el a józan esztét. Parasztit nem mondanék, mert nem rendelkezem földműves felmenőkkel, de azért bizonyára – a népiesek és narodnyikok, a tőrölmetszettek és a körülmetszettek is – megbocsátanak nekem, elnézik óhatatlan vétkemet, felmentenek, és rendes embernek fognak tartani maguk és a homo sapiensok között. Titokban még szurkolnak is nekem, hogy ne vesszek el megfontolt céljaim dzsungelében, ugyanis előrehaladott korom dacára a tervezéssel még nem hagytam fel, sőt állandóan újabbakat tűzök ki, miközben a tegnapiakat elkeverem, elhullatom. A tervek között előadások és könyvek szerepelnek, vásárlás, bevásárlás és séta hegyemenetben, uszoda, utazás, gyűjtés és természetesen minél magasabbra hágni a pasziánszok kínálta létrafokokon. Amúgy szédelős vagyok, magas épületeken kíváltképpen.

Tisztában vagyok vele, hogy sokan el fogják itélni eme időöltésemet, mondván, csínálhatnék valami hasznosabbat is, például sakkozhatnék vagy járhatnék az elevenek társaságába, barátkozhatnék nálam jóval fiatalabbakkal, akiktől számos érdekes, vicces, elektronikus és digitális csejt, eljárást, ugyanis a fiatalság

régen hátrasarkallta azt, amiben mi hittünk és cselekedtünk, amiért az életünket adtuk volna, vagy inkább, amit kölcsönadtunk volna valami nyugatos, tiltott vagány cucért. Ma már ez utóbbi nem áll fenn, mert a nyugati cuccok, holmik, dolgok, vackerájok, miegymások, fűszerek, kábszerek, tápszerek, szerkók és rucik, cókók, pókok és pokrócok, motyók és limes lomok itt vannak, beléjük szaladunk folyton, nincs elég figyelmeztető tábla, az újságok és a média más szeletei és cikkelyei tele vannak balesetekkel, félresiklásokkal, szerencsétlenül megfogalmazott nyilatkozatokkal és nyáladzá-

sokkal, torlódnak az élmények, élőlények, előnytelen szerződések, balszerencsés szerzők ülnek eladhatatlan könyveik tetején. Az állam rég kiszállt a könyvkiadásból, a hajóból, a buszból, vonatból, repülőből, balhéből. Háború van a szomszédságunkban. Béke aligha a lelkekben. Szóval a béka le

van nyelve. Akkor is, ha nincs elegánsan mondva.

Vannak emellett kvizek, vetélkedők, ész- és labírtörők. De azért ne feledkezzünk meg a labírtörőről sem, gondosan töröljünk lábat, mielőtt belépünk saját volt létünk tükörszobájába, ahol számos sikert és kudarcot megsemmisíthetünk, anélkül, hogy valamit is tehetnénk ellenük így utólag, a megbánás olcsó megoldás; anélkül, hogy fokozhattuk volna egykor az élvét a cselekvés pillatában, másnap..., akkor annak idején „az anyagba leszállva” (József Attila).

Kirakhatjuk a legkucifántosabb kucifántot, a többsikeretlenes becsapós pasziánszot, már senki nem fog megdicsérni érte,

nincs a közelünkben apa és anya, tanítóink, az idősebb bölcsek, a vének tanácsa felosztott anyagi támogatás hiányában. Csak saját tanácsatlanságunkra támaszkodhatunk. Na igen, telefonon naponta újabb és újabb kérdéseket tesz fel egy-egy munka és hivatal nélkül maradt szigorú tanár néni, provokál irodalomból, törciből, földrajzból, általános műveltségéből, utazásból, matekból, fizikából. Logikai feladványokkal akarja kitudni, mekkora IQ-val úsztuk meg a tegnapot, és érdekesek vagyunk-e tíz kérdés után a dicséretre, a fölényesen osztogatott vállveregetésre.

Bevallom, még tudok válaszolni. Ha tévében teszi fel a kérdést a kedélyes, szellemes kvízmester, az öt másodperces feladványok átugrásánál a lécszem rezdül meg (60-70%-ban), mert tetszik tudni, tanító bácsi, én azért annak idején figyeltem, olvastam a kötelezőket, csak ezekkel a fránya divatos bulvárkérdésekkel állok hadilábon. Ez már nem az én padom, asztalom, pultom, lázmérőm, házam és kertem.

Ámbátor a jóindulatú pasziánszprogramozó előre figyelmeztetett, a random játékok között vannak olyanok is, amelyeknek nincs megoldása. Igazán rendesekek ezek a mai kártyabubik.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Marosvásárhely
(Központ)

P-ța Mărășești, Nr. 21
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)

B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

Medgyes

Str. Pompierilor Nr. 4
0735 830 678

Nyárádszereda

Str. Pompierilor Nr. 1
0733 553 973

Segesvár

Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)

Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)

B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas

B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7
0735 786 853

Torda

Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsősémmárton

Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

www.doraoptics.ro

-15%
KEDVEZMÉNY!
600 RON
ÉRTÉKŰ VÁSÁRLÁS FELETT

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A SAPIENTIA EMTE MAROSVÁSÁRHELYI KARA pályázatot hirdet ÓRAADÓI állások betöltésére a 2023/2024-es egyetemi év I. félévétől. Bővebb információk a ms.sapientia.ro honlapon olvashatók. (sz.-I)

ELECTROMUREȘ

A 2019. május 4-én először találkozót szervező kollégák 2023. szeptember 9-én 15 órakor a nyugdíjasok nosztalgialátalkozójára hívják a volt Elektromarosban dolgozó kollégákat a kövesdombi Darina étterembe.

Részvételi szándékát szeptember 3-áig a 0744-638-621-es telefonszámon jelezze.

Éljenek a régi szép idők, amikor még 10.000 alkalmazottat foglalkoztatott a vállalat! Viva! (sz.)

MEGEMLÉKEZÉS

*Imádtad családod, mindenkit szerettél,
az volt boldogságod, ha örömet szerezteél.
Megállt a szíved, mely értünk dobogott,
pihen a kezed, mely értünk dolgozott.*

Fájó szívvel emlékezünk augusztus 31-én a drága jó férjre, édesapára, nagyapára, a szövérdei születésű
SZÁSZ KÁLMÁNRA

halálának 10. évfordulóján.

Felejthetetlen emlékedet örökre megőrizzük.

Bánatos feleséged, fiad, lányod és azok családja. (20434)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett testvér, nagybácsi és keresztapa,

OLÁH JÁNOS
sporttanár

életének 80. évében eltávozott az élők sorából.

Testvére, Gyöngyi és a Soó család. (20269)

SZAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, vas- kapuhegesztést, kerítéskészítést. Mindenféle anyagunk van raktáron. Tel. 0734-938-711, István. (20409)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb javítást, külső-belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (20421-I)

TAPASZTALT szakember vállal tetőjavítást, szigetelést, meszelést, kerítéskészítést, járólappal lerakását. Tel. 0759-653-510, András. (20464)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20474-I)

BÁRMILYEN típusú tetőfedést vállalunk, fából teraszt készítünk, festünk, meszelünk, szigetelünk. Tel. 0770-859-839. (20421-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vas- kapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, István. (20408)

MEGEMLÉKEZÉS

Kegyelttel és fájó szívvel emlékezünk augusztus 31-én **DEMETER ZSUZSÁNNÁRA**, a drága jó feleségre, édesanyára, nagymamára, anyósra halálának 2. évfordulóján. Szép emléke a szívünkben él, feledésbe nem merül. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (20578-I)

A hirdetés rovatan megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20548-I)

MINDENFÉLE

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást és bármilyen munkát, takarítást stb. Tel. 0747-508-707. (20554)

SZAKEMBER vállalja bármilyen típusú háztető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (20553-I)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást. Anyagot biztosítunk. Tel. 0724-148-390, 0743-581-952, Csaba. (20408)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- hidegtálak készítése	- 0365/404-664
- általános	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet	• RDS-RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,		- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
• Rendőrség	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel	• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:	• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi	- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,		- 08008-208-888
otthongondozó szolgálat,	• Fogyasztóvédelmi hivatal -	0265/254-625
8-16 óra között:	• Vasútállomás	- 0265/236-284
	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
• Optika-Optofarm	(0-24 óra), professzionális balsamozás	
	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
- 0265/212-304		- 0744-282-710
- 0265/312 436	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
- 0265/250-120	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
- 0265/263 351	koszorúk	- 0745-606-269
• Optolens szemsebészet	és halottszállítás	- 0758-047-604
• Marmed	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
járóbeteg-rendelő:		- 0265/262-907
- 0756-468-658		
- 0729-024-380		
Labor		
- 0751-114-307		
e-mail: marmed@armed.ro,		
www.armed.ro		
• Dora Optics	Méltányos reklámdíj fejében	
- 0733-553-976	állandó szereplője lehet	
• Dora Medicals	a FONTOS TELEFONSZÁMOK	
- 0265/212-971	rovatnak.	
• Radiológia, echográfia	Várjuk jelentkezését	
Dr. Jeremiás István	a 0265/268 854-es	
- 0265/222-446	telefonon.	

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Nagyon nagy szomorúsággal vettük tudomásul **OLÁH JÁNOS** barátunk halálhírét. Egy nagyszerű embert, egy igaz barátot veszítettünk el. Osztozunk Enikő, Hanni, Annamária és Gyöngyi fájdalmában. A Jóisten nyugtassa békében! Darabán Ottó és Kati. (20574-I)

Fájó szívvel búcsúzunk volt osztálytársunktól, **OLÁH JÁNOSTÓL**. Nyugodjék békében! Őszinte részvétünk a családnak. A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum 1962-ben végzett XI. B osztálya. (20575-I)

EOF II
European Oldtimer Festival

31 august - 3 septembrie, Tg Mures, Camping Timulazu

BIZOL
mabandi
A.P.A.R.
therezia
EPULSE
BARDI AUTO

Feliratkozni az eurooldtimer@gmail.com e-mail-címen, Facebook-messengeren vagy a 0757-991-586 telefonszámon lehet.

Augusztus 31., csütörtök:	13:30 – Az állatkert meglátogatása
10:00 – Start. Vendégek fogadása (Timulazu kemping)	14:30 – Indulás vissza a Timulazu kempingbe
20:00 – Szalonnasütés a tűz körül	15:30 – Versenyek: autókérécsere, vállfadobálás és sörvív verseny
Szeptember 1., péntek:	17:30 – Futballbajnokság
10:00 – ALKATRÉSZBŐRZE – szabad programok	19:00 – Az autók és a győztesek díjazása/tombolasorsolás
18:00 – Szalonna- és kolbászszütés	20:00 – Borkóstoló (sajttal és túróval)
20:00 – Filmvetítés	21:00 – Táborűz
21:30 – 70-80-as évekbeli szabadtéri diszko	22:00 – Retro Party Dj
Szeptember 2., szombat:	Szeptember 3., vasárnap:
12:00 – Indulás a városi felvonulásra	10:00 – Szabad programok, elköszönés, ölelkezés
12:20 – Pihenő a Promenada Mall parkolójában	14:00 – Indulás Berethalomra
12:45 – Indulás a felvonulásra	17:30 – Esemény vége – vizslát 2024-ben, tizenegyedik alkalommal!
13:00 – Az autók kiállítása a Somostetőn, az állatkert parkolójában	

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
Gucci - Egy sikeres dinasztia története

Leiner Laura
40 NYÁRI NAP

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Leiner Laura
40 nyári nap

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Kultúrcsopp

Kányádi Orsolyával

MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN 21 ÓRÁTÓL

ERDÉLYI TÁNCHÁZTALÁLKOZÓ

Erdélyi TÁNCHÁZTALÁLKOZÓ

2023. SZEPTEMBER 7-9. • SZÉKELYUDVARHELY